

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:
 Pe un an 4 coroane.
 Pe o jumătate de an 2 coroane.
 Pentru România 10 lei anual.
 Abonamentele se fac la „Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE
 se primesc în biroul administrației (strada
 Poplăcii nr. 15).
 Un șir garmond prima dată 14 bani, a doua-ora 12 bani,
 a treia-ora 10 bani.

Christos a înviat!

Tuturoi celor-ce ne cunosc, le dorim
 sărbători fericite! Redacția.

Ziua Invierii.

Cu vântul cald și blând de primăvară spre cer se sboare ferbinte noastră rugă, însoțită de refrenul, care aproape de două mii de ani răsună pe buzele tuturor popoarelor creștine: *Christos a înviat!*

Poate că nu-i popor în lume, care așa de mult se se însuflețească și cu atâta bucurie să salute măreața sărbătoare a sărbătorilor, glorioasa zi a Invierii Dumnezeului-Om, ca și poporul român. La nici un popor nu s'a înrădăcinat cu atâta evlavie sfântul obicei, ca oamenii, dela ziua Invierii, până la înălțarea Domnului, când se întâlnesc, când cinstit își dau binețe unul altuia, să se agrăiască cu cele mai dulci cuvinte creștinești: *Christos a înviat!*

Da, e măreață, sărbătoare Ziua Invierii. Ea ne arată biruința vieții asupra crudei morți, răsplata suferințelor îndurate de Fiul lui Dumnezeu pentru mântuirea neamului omenesc, înglodat în necazuri și păcate. Drumul spre Golgota, amărit de povara crucii, pusă pe sfinții umeri ai Celui mai mare stăpân dintre stăpâni, este însoțit de suspinul

lumii întregi, numai Fariseii își bat pieptul de bucurie. Dar' se întoarce rolul: Cei cari au plâns și suspinat văzând cum pătimește, cum cade jertfă urii negre Acela, care iubire și pace a venit să propovăduiască pe pământ, — saltă de bucurie, veseli în sufletul lor îmbracă haine de sărbătoare la știrea Invierii; ear' dușmanii luminii, vătămătorii Mântuitorului Dumnezeu, de groază cuprinși, muștrați în conștiință, dispar în întunecul la auzul vorbelor: *Christos a înviat!*

Pentru noi maiestoașa sărbătoare a sărbătorilor, Învierea Domnului Prea Înalt, are și trebuie să aibă mai mare însemnătate, decât pentru alte neamuri și popoare. De mult poporul român, obidit și necăjit, apăsător și prigonit, oalcă cu răbdarea unui Christos calea Golgotei, multe-ori strigat-au fariseii răstignirea neamului românesc, pierdut îl credeau dușmanii, și el par'că reînviat apare astăzi în fața lumii, mândru, disprețuitor de necazuri, dornic de viață ca o tinărie fecioară, care trece călcând buruienile veninoase și numai florile le vede și le culege în cununa, ce are să-i împodobească fruntea. Ziua Invierii trebuie deci să însemneze pentru noi *reînviere națională*; veselie, care se deserie pe fețele tuturor, tineri și bătrâni, când rostesc cuvintele: *Christos a înviat*, trebuie să scoată, să stîrpească din inimile noastre tot ce-i rău: ură și neînțelegere, dușmănie și pismă violenție și răutate, și uniți în cuget și în simțiri, pătrunși de frățesca iubire și nobile porniri, să ne grupăm în jurul sfintei biserici, care scut puternic ne-a fost de veacuri, pe altarul căreia zace

credința și legea noastră, scumpa noastră limbă românească și obiceiurile vrednice ale strămoșilor noștri iubiți.

Atunci întreită va fi bucuria noastră la sărbătoarea Invierii, când cu inima liniștită vom pute zice: pace și iubire stăpânește poporul român, răul și aplicările păgubitoare s'au șters din caracterul lui, setea de cultură, dragostea de limbă, iubirea de aproapele și alipirea de aceia, cari cu făclia aprinsă de focul iubirii de neam îl povățuesc pe calea suferințelor spre limanul măririi și gloriei naționale, s'au sălășluit în inima și sufletul poporului român.

Plin va fi sufletul nostru de o nemărginită bucurie, când poporul românesc desbărat de tot ce-l împedea în progres, se va arăta *reînviat*, în haină nouă albă ca zăpada, nepatăată, ca giolgiul, cu care înfășurat a fost trupul Domnului nostru Ius Christos.

Când deci pătrunși de caldul sentiment sărbătoresc, deșteptat în inimile noastre de strălucita idee a Invierii Domnului, dorim tuturor cetitorilor noștri și întregului popor românesc Paști veseli și fericite, nu putem încheia mai potrivit urările noastre, decât cu frumoasele cuvinte, ce răsună pretutideni cu această ocaziune:

»Ziua Invierii și să ne luminăm cu sărbătura, și unii pe alții să îmbrățișăm; să zicem frați și celor-ce ne urăsc pe noi; să iertăm toate pentru Înviere, și așa să strigăm: *Christos a înviat din morți*, cu moartea pe moarte călcând și celor din morminte vieță dăruindu-le.

Vasile A. Meșter.

FOITA.

Înviere.

Senin ca ochii blândului Isus,
 Mângăietor de suflete trudite,
 Zimbește 'ntinsul lumilor de sus,
 Vestind belșugul firii înverzite...

Ai iernii demoni pe pustii s'au dus;
 Și ciripind în șoapte fericite,
 Respiră vesel farmecul nespus
 Al primăverii — Zine înflorite...

Un glas adânc, solemn răsunător,
 Aduce-aminte veșnică putere
 A Fiului de lumi mântuitor...

E templu firea... Mii de credincioși
 Osana-I cântă Lui ce-i „Înviere”...
 Osana-I cântă buni și păcătoși...

Ascanio.

La Paști.

Christos a înviat! Adevărat c'a înviat!

Cu cât drag auzim în sfânta și marea zi a Paștilor întâia-dată acest salut creștin-românesc! Și ce fiori plăcuti ne cuprindea sufletul nostru de copii în noaptea invierii, când umbrele tainice ale credincioșilor se străcurau în liniștea sfântă către casa-lui Dumnezeu, ale cărei clopote îi chema mai sărbătorește ca alte-dăți.

Ziua primă e hotărâtă odihnei. A doua zi se încep petrecerile vesele, la cari participă întreaga obște. Ici copii cu buzunarele ori sinul pline cu ouă roșii își încearcă norocul cu ciocănitul

oușlor. Și când te gândești, că e câte un ștregărel, în cele mai multe cazuri feciorul popii sau al dascălului, care cu ouă de lemn sau chiar de peatră amărăse sufletul multora până-când li-se observă șiretlicul!

În comuna Șoimușul-român fata dă câte 2 sau 3 părechi de ouă aceluia care a jucat-o prima-dată. Preferință au și aici »cei mai drăguți«, bună-ora dacă Floarei îi place de George, atunci ea a »încordeiat« cât s'a putut mai frumos 4 ouă de găină și două de găscă, care 'i-le dă ca dar de Paști și cheazăse de dragoste.

Un obicei cu mult mai interesant și mai însemnat al Românilor din comuna Șoimușul-român este »plugarul«.

Cel care ese mai întâiu primăvara la arat (de regulă este vr'unul dintre feciorii mai vrisnici) se, numește *plugar*.

Feciorii se duc înainte de Paști cu vre-o câteva zilo și îl înștiințează, că el

„Amicii“ Ungurilor. Cu ocaziunea vizitei Monarchului la Zagreb, în anul 1895, tinerimea croată a fost înscenat niște imense manifestațiuni contra Ungurilor, arzând steagul unguresc la statua eroului Iellacici. În urma acestui incident unul din membrii partidei de drept croate, Folnegovici, a ținut o vorbire în ședința senatului orășenesc, în care a condamnat demonstrația tinerimii, lăudând pe Unguri și numindu-i frați ai poporului croat. În urma acestor nesocotite vorbe a trebuit să părăsească partidul, care legase de el speranța, că cu timpul va succeda distinsului șef de partid, Starcevic. Acum după șese ani de espiație a greșelii comise în elanul unei dispoziții de moment, Folnegovici publică o scrisoare în ziarul „Hrvatska“, în care își retrage declarațiunile amintite, cerând formal iertare dela partidul său de odinioară pentru nesocotința ce a comis, prezentându-se ca amic al Ungurilor. Partidul a primit cu bucurie pe rătăcitul său membru, iertându-i păcatul săvârșit acum șese ani. Reîntoarcerea lui la partid e salutăată în cercurile croate ca un îmbucurător eveniment, de oare-ce sunt mari speranțe, că pacea se va putea mijloci și cu Frank, unul dintre cei mai distinși bărbați politici ai Croaților.

Eată cum amicitia cu Ungurii e considerată în Croația de crimă, care trebuie espiață timp de șese ani. Și apoi mai zică Ungurii, că nu au amici sinceri în monarchie.

ENERGIA ȘI ÎNTELEPCIUNEA ROMÂNIEI. Se știe, că numai prin pășirea energică a României și în urma vestitului proces pertractat astă-vară la București s'au demascat agitațiunile criminale ale Bulgarilor, s'a desvilit întreaga organizație a propagandei macedonene și Europa a ajuns la cunoștința primejdiei, care amenință pacea și echilibrul Peninsulei-Balcanice din partea revoluționarilor lui Sarafoff, cari lucră sub modestul nume de comitet macedonean.

Cunoaștem și declarațiunile ministrului de externe bulgar, Daneff, că numai ținutei preventivoare și înțelepciunii statului român este a se mulțumi, că între Bulgaria și România s'a putut evita un conflict de arme.

Acum se anunță din Sofia triumful diplomației române. Guvernul bulgar în cele din urmă a trebuit să cedeze: Sarafoff și cei șapte conducători ai comitetului macedonean au fost arestați la cererea și din încredințarea dlui Florescu, judecătorul de instrucție român în procesul asasinării profesorului Mihăileanu.

România se poate felicita de succesele dobândite prin politica sa energică și înțeleaptă, recunoscută de toate forurile competente ale Europei.

Biblioteci populare. Un patriot din Ungaria-nordică vestește cu mare bucurie în „Bud. Hirl.“, oă numărul bibliotecilor populare, ridicate de FMKE., cu ajutorul ministerului de agricultură, se sporește în mod îmbucurător.

Inșiră apoi mai multe comune »azi slovace, dar' cari în secolul trecut erau curat maghiare«, unde s'au deschis »spre marea bucurie a populațiunii« biblioteci populare maghiare, cari sunt niște puternice mijloace pentru remaghiarisarea comunelor!

E ușor a »remaghiarisa«, dacă îți stă în ajutor guvernul, cu sacul de bani al țării.

Intrebăm însă cu ce drept risipește ministrul de agricultură banii comuni ai țării numai pentru biblioteci populare maghiare?!

SĂRBAREA LUI MIHAIU-VITAZUL. aflăm că se va face anul acesta în mod

»Și mirându-se ele de acestea, eată doi bărbați în vestiminte strălucite sta înaintea lor. Și înfricoșându-se ele și plecându-și fețele la pământ, ziceau către ele: Pentru-ce căutați pe cel viu între cei morți? Nu este aici, ci s'a sculat.

Ev. Luca, cap 24, v. 4-6.

e »plugarul« acestui an, eară el trebuie să ia la cunoștință. A doua zi de Paști dimineața, plugarul se ascunde ca să nu-l poată găsi curând feciorii, când vor veni să-l caute. Vr'o cățiva dintre feciori se duc la el în curte (se înțelege după eșitul din biserică) și încep a-l căuta, ear' o parte din ei se apucă și caută o teleagă, care se află la ori-ce econom în curte, o duc apoi într'un loc, unde în apropiere se află vr'o fântână, și apoi leagă de ruda ei o funie lungă. Până-ce găsesc pe plugar, se pregătesc cu găleți și cu ciubere în jurul fântânii, unde s'a adunat într'aceea întreg satul. Într'aceea 4 feciori au aflat ascunzătoarea »plugarului« și acesta e adus înspre fântână. Plugarul este îmbrăcat de tot simplu, numai cu o cămașe și ismene și o ținută veche, peste care este încins cu o cunună de paie, ear' în cap are o pălărie găurită și stricată, care și ea este împodobită cu o cunună de paie sau cu una de holdă verde, ear' în mână

are niște ismene pline de tină și murdărite.

Aducându-l astfel îmbrăcat, îl pun sau se pune el de bunăvoie pe teleagă și după-ce s'a așezat comod după-cum îi place, apoi un om bătrân merge și prinde capătul funiei în mână, feciorii toți prind câte o găleată de apă, ear' când sunt toți gata, bătrânul prinde la o fugă cum numai el poate cu teleaga, ear' feciorii toți odată varsă apa pe plugar. Astfel moțait plugarul fuge după feciori și vai de acela pe care l-a prins, căci tot îl stropește cu hainele umplute de tină.

Terminându-se alergatul în hohotul de ris al satului, încep jocul și veselie, care împodobesc frumoasele Paști.

Christos a inviat!

M. Libeg.

Credințe populare.

Împărtășite de L. R. Prașca.

Cel care va vedea în postul Paștilor o rândunea, să caute chiar în locul, unde se află atunci, sub picior, căci va afla un pâr, și de ce fel de vită va fi pârul, cu vite de acelea va fi peste an norocos.

Cine doarme în ziua de Paști, capătă somnul micilor, și toată vara va fi somnoros.

Fata care va sta la miezul nopții în ajunul Paștilor, lângă cocina de porci, de câte-ori va auzi guițând porcul, atâția ani are să aștepte până se va mărita.

Acela, care va auzi tunând (durduind) în postul Paștilor, să se bată cu o peatră, sau cu un fer în cap, că peste vară nu va avea dureri de cap.

vrednic. Ziarele din România scriu, că comitetul Ligei culturale, în întrunirea sa de Duminecă s'a ocupat cu organizarea programului pentru facerea unui pelerinaj în primele zile ale lui Maiu la mănăstirea Dealului, unde se află capul lui Mihail.

Proprietatea în Ungaria.

Proprietățile de pământ din Ungaria la olaltă fac 56 milioane de jugere. Din acestea o terțialitate e proprietatea nobilimii înalte, a magnaților, a persoanelor juridice, societăților și confesiunilor. În primul loc stă statul cu 2½ milioane jugere. În rîndul al doilea vin comunele cu 4 milioane 700.000. Dintre confesiuni mai bogată e cea rom.-catolică, ale cărei moși trec peste 1 milion 600.000 jugere; reformații au 160 mii; gr.-cat. 120 mii, lutheranii 70 mii, Jidovii 1059 jugere.

Nu amintesc însă foile maghiare cât fac moșiile celor două confesiuni ortodoxe, române și sërbe.

Din România.

Academia Română.

Secțiunea istorică a Academiei Române a ales de membri corespondenți pe d-nii Dr. Augustin Bunea, can. metr. în Blaj și pe Dr. I. Mihályi din Sigheul-Marmației.

Camera și senatul.

Cerpurile legiuitoare au fost deschise prin mesaj regal cetit de însuși regele în Sâmbăta trecută. Mesajul accentuează îndeosebi necesitatea economilor pe toate terenurile. Răspunsul la mesaj a fost primit cu unanimitate. Președinte al camerei e ales dl Pherekyde, al senatului dl Eugen Stătescu.

Sămănăturile.

După rapoartele sosite din toate părțile la minister, starea sămănăturilor e satisfăcătoare.

DIN LUME.

Austria.

Cehii au făcut pace cu ministerul austriac Körber, promițând, că se vor feri de ori-ce obstrucție în parlamentul

austriac. În schimb vor obține multe favoruri, până acum nu pe deplin hotărâte.

Italia și Franța.

La Toulon a fost o sərbare de înfrățire între flota italiană și franceză. Flota rusă, care fusese de mai înainte acolo, n'a participat la aceste sərbări.

Rusia.

Ministru de instrucțiune a fost numit adjutantul general Vanovschi. În rescriptul Țarului se recunoaște, că experiența anilor din urmă arată atâtea defecte pe terenul școlar, încât se crede îndatorat a întreprinde o revisie și îmbunătățire radicală.

Burii.

În 6 Aprilie n. Burii au prins din nou aproape de Aberdeen un întreg despărțământ de cavalerie engleză.

Botha și De Wett s'au împreunat, având acum la olaltă 15.000 de Buri, cari țin în frâu 250.000 Englezi.

În cercurile transvaalice din Bruxella se vorbește, că în curând se vor începe pertractări de pace între Englezi și Buri. Acestia însă sînt hotărâți a nu primi pacea până nu li-se asigură independența. Mult sînt ajutați în această rezistență eroică și de împrejurarea, că de-alungul graniței de nord a Transvaalului au îngropate o mulțime de tunuri, precum și munițiuni și proviziuni, cari le ajung pentru încă 3 ani de luptă.

Fapte regești.

Când a pășit Maiestatea Sa Regele Carol I., în anul 1866 întâia-dată pe pământul sfânt al României, a zis: »Punînd piciorul pe pământul românesc, am devenit Român«. Și cumcă Român s'a făcut, au dovedit și o dovedesc faptele lui îndreptate toate pentru binele României și mărirea neamului românesc.

În urma crizei celei mari economice, care a isbucnit în România din cauza secetei din anul 1899, guvernul român s'a văzut nevoit a propune scăderea salariilor la toți funcționarii. Și bunul Rege, ca să dea pildă, a adresat mini-

strului-președinte român o scrisoare, în care-i spune, că și el renunță la aproape a patra parte din leafa lui, care e ceva peste 1 milion de coroane (domnitorul Austro-Ungariei are 18 milioane de cor.). Ca să nu creadă însă cineva, că asta ar fi întâia jertfă bănească adusă pe altarul țării, comunicăm în cele următoare alte daruri făcute de el pentru cultura română și pentru ajutorarea celor nevoiași.

Câteva zile după urcarea sa pe tron găsește de a Sa datorie a ușura sarcinile țării și renunță la 40.000 galbeni din lista civilă. Nu mult după aceea dăruiește 12.000 galbeni spre scopuri de binefacere. Tot în anul 1866 mai dăruiește alte 12.000 galbeni, în 1887 dăruiește celor arși din Botoșani 10.000 lei, în 1893 începe o subscripție cu 3000 lei în favorul celor-ce au suferit din cauza vîrsărilor de apă, în Iunie 1897 dă pentru Gălățeni 30.000 lei. În 1867 dă pentru armată 4000 galbeni, în 1877, când s'a început războiul de independență, 100.000. În 1891 întemeiază în amintirea împlinirii a 25 de ani de binecuvîntată și glorioasă domnie »Fundațiunea universitară Carol I.«, dăruind pentru ea o casă și 200.000 lei. La anul 1894, când a sərbat cununia de argint, face o fundațiune de 200.000 lei, din care să se ajute »iubiții noștri săteni, cari în anii de secetă sînt câte-odată lipsiți de mijloace de trai«. În 1898 întemeiază orfelinatul agricol (pentru fiii de țărani) »Ferdinand« spre veșnică amintire a recunoștinței către Atotputernicul pentru scăparea zilelor principelui moștenitor.

»Voința Națională, din care scoatem aceste date, își încheie articolul ei astfel:

»Atât de mari sînt serviciile ce Ei, Regele și Regina, au adus României, încât iubirea dinastiei se confundă cu iubirea de patrie.

Astăzi dinastia noastră strălucește cu putere și ca vîrfurile munților gigantici se impune admirațiunii celor de departe, ear' pentru noi cei dimprejur ploi mănoase pregătește pentru belșug de tot felul pe holdele românești!«

Cine lasă de 'i-se coase sau cîrpește o haină pe el, la acela 'i-se coase mintea.

Cine va juca vre-un joc în noaptea Tomii, în cimiter (progadie), de acela nu se va lega în anul acela nici un rău.

Ponțiu Pilat.

Dintre Romanii cei vechi puțini au ajuns să fie pomeniți așa de des ca Ponțiu Pilat sau cum li zicem noi greșit Pilat din Pont. Renumele are a 'și-l mulțumim împrejurării, că sfinții părinți adunați în sinodul ecumenic dela Nicea în anul 325, 'i-au vîrit și numele lui în Credeu și de atunci e rōstit, dimpreună cu acesta, de creștinii bătrâni și tineri, în biserică, în școală și acasă.

Pilat era din familia Ponților (gens Pontia, deci nu era din Pont) și ajunsese în anul 26 după Christos ca gu-

vernator al Iudeei, Samariei și Idumeei, unde a stat până la anul 36 după Christos, așadar' chiar în timpul, când Mântuitorul nostru a pătimit și s'a rōstignit pentru noi. Reședința lui Pilat era în Cesarea, câte-odată însă și în Ierusalim, mai cu seamă la sərbători, când se adunau Evreii din toate părțile ca să asiste la slujbele din templul cel mare. În Ierusalim locuia în palatul lui Irod cel mare.

Scriitorii jidani îl presentă ca »cel mai mare tiran, care a întrecut pe toți Romanii în cruzime«. Adevărul istoric este, că Ponțiu Pilat, ca și predecesorii săi, a avut mult să sufere din cauza fanatismului evreiesc, care mereu provoca războaie. Înăbușind una din aceste războaie, Jidovii au făcut piră la împăratul Tiberiu, care a însărcinat pe Vitelliu, pretorul Siriei, cu cercetarea. Făcînd acesta un raport nefavorabil, Pilat a fost revocat din postul avut și chemat la Roma, unde a sosit în Martie anul 37.

Despre sfîrșitul lui Pilat ne spune Eusebiu, că s'ar fi sinucis pe timpul lui Caligula în Viena din Galia (Franța), după alții ar fi fost decapitat sub Nero. Sînt mai multe versiuni despre moartea lui, nici una însă nu e adevărată istoricește. Despre femeia lui, Claudia Procula, spune tradiția bisericească, că a fost creștină, de aceea a și fost pusă între sfințe de unele biserici, ba biserica etiopeană 'l-a pus chiar și pe Pilat între sfinți, pentru-că nu e vinovat de moartea lui Christos.

Pilat privit după cele-ce aflăm despre el în Testamentul nou, nu ni-se arată ca om crud și dacă a lăsat pe Evrei să-și satisfacă patimei, pentru ei nimicitoare, de a vedea pe Mântuitorul rōstignit, a făcut aceasta, precum se vede, mai mult ca să scape de primejdia de a-și atrage ura tiranului, care ședea pe tronul dela Roma.

Eară o veste bună.

Fiecare Român, cărturar mai de dai Doamne, știe, că afară de milioanele de Români dela noi și din România mai avem frați mulți în Sârbia, Bulgaria, Rusia, Turcia, Grecia și Istria. Peninsula aceasta cu țermurii scâlțați în undele mării adriatice e locuită în bună parte de Români, frați de-ai noștri, cari se numesc pe sine Rumiri și Vlăhi. Acestia au fost cei mai amenințați de potopul slav, mai ales, că sînt romano-catolici și au avut preoți tot Croați. Primum acum mult îmbucurătoarea veste, că de Învierea națională se vor împărtași și ei. Frații Italiani, cari locuiesc mai cu seamă pe țermurii peninsulei Istria, s'au întrepus mult în dieta din Triest pentru asupriții Români de acolo și aceasta a hotărît, ca începînd cu 1 Septembrie a. c. să se deschidă prima școală românească în Istria. Celălalte încă vor urma, numai începutul a fost greu.

Alegeri de notari.

De sub Poiana-Tomii, Aprilie 1901.

Dați-mi voe să vă comunic în prețuita d-voastră »Foaia Poporului« un cas, care după părerea mea este unul din cele mai triste pentru poporul nostru. Și anume e vorba de alegerea de notar în cercul notarial al Sebeșului-de-jos.

Cercul acesta, sau altcum numit al Rusciorului, aflător în comitatul Bistrița-Năseud, sub falnicul munte Poiana-Tomii, constă din 4 comune curat românești, și anume: Ardan, Friș, Sebeșul-de-sus și Sebeșul-de-jos sau Ruscior. Alegerea de notar în acest cerc a fost în 1 Aprilie. La acest post au fost 6 concurenți și anume: 3 Români, 2 Jidovi și un Ungur. Alegerea s'a terminat așa, că poporul fiind ademenit de vorbele înșelătoare ale Ungurului, au ales de notar pe acesta, nebăgînd în seamă pe concurenții români.

Aceasta este una din cele mai rele alegeri, cari s'au putut săvîrși până acum, cu atât mai virtos, că cel ales

„Caș a înviat“.

Un Țigan se duse-odată
La stăpînul lui în sat,
Ca să-i zică după datini
Un »Christos a înviat!«
Căci era ziua 'nvierii
Și la ceastă zi Români
Îți mai dau câte-un ou roșu,
De colac vre-o bucatură,
Ceva lapte, sau făină,
Sau de dulce-o pișcătură.
Deschizînd însă Țiganul
La Român ușa la casă,
Vede-un caș cât o căpiță
Așezat frumos pe masă.
Ce să mai zică, biet Țiganul
De-așa slastă înocîntat
Pe Christos 'l-a biet uitat
Strigînd: »Caș a înviat!«

N'a văzut bietul Țigan
Caș în ochi — o fi un an!

Porumbăcean.

puțin se pricepe în afacerile notariale, ear' între concurenți au fost Români cei mai conștiențioși și mai pricepători într'ale oficiului lor, afară de unul. Mult mă mir de domni preoți și învățatori, cari oa conducători și-au dus turma la peire.

Mai mult mă miră însă domnul preot I. Bârșan, care se ține așa mare Român. Se vede, că în foc se lămurește aurul. Nu știu ce să zică la aceasta, destul că auzind și vîzînd săvîrșindu-se astfel de fapte în poporul nostru, te cuprinde o groază și te pune pe gânduri, că ce o să fie de el în viitor. Eu numai atîta zică: ferească Dumnezeu să se mai întemple astfel de alegeri.

Dacă așa merg lucrurile, apoi sigur pot zice: Pierirea ta din tine Române.

Abon. nr. 1928.

Roșta-de-Secas, 1 Aprilie n. 1901.

În comuna Ohaba, — Țiitoare de pretura Blajului, comitatul Albei-de-jos, — ca centrul notariatului cercual, s'a făcut în 26 Mart. alegere de notar, adunîndu-se comitetele alor 5 comune spre scopul acesta.

Postul a devenit vacant, fiindcă notarul de mai înainte a fost scos din postul seu pentru purtarea sa.

Toate 5 comitetele luat-au învoire de mai înainte, că dacă se va candida un bărbat nou cunoscut, cu purtare bună, bărbat de treabă și Român, să-l aclamăm cu toții; ear' dacă nu, să se roage respectivul domn protopretor a ne candida un atare bărbat, căci bine știe d-sa, cât am fost păgubiți de cel amovat; ear' dacă nu se va pute îndupleca la așa ceva, să părăsim cu toții alegerea, spunîndu-i; că noi nu răspundem pentru un atare notar și la ajutorul nostru să nu conteze; așa ne-am prezentat la cancelarie în corpore.

La vremea sa vine dl protopretor în ușa cancelariei și ne spune cauza conchemării noastre, ne esplică că putem alege cu aclamare sau cu votisare, și alege 4 membri de încredere; ne mai spune, că pe baza legii dreptul de candidare este al seu și candidează pe următorii: Sós Nagy Ferencz, notar în Cecalaca, Dobolyi Elemér, notar cercual în Cenade și Valeriu Dăianu, notar cercual în Mihalt. La pronunțarea ultimului nume, momentan am erupt cu toții: să trăească Valeriu Dăianu, dar' domolindu-se aclamarea, apare aclamatul și abzice, aclamații însă nu-i primesc abzicerea, ci mai tare îl aclamează și ori-cât a încercat protopretorul ca să alegem pe altul — nu a putut reuși, ci aclamînd pe Dăianu, am părăsit locul de alegere.

Fost-a candidarea lui Dăianu numai de așa, ca nouă Românilor — căci cercul nostru, luînd afară câteva curți domnești, e întreg românesc — să ne astupe gura și apoi să abzică, el o va ști, la tot casul lucru frumos și laudat nu a făcut, dar' că vre-o cățiva inși, Români, din membrii comitetelor să aclameze cu noi, să părăsească cu noi locul de alegere și apoi întorcîndu-se să voteze cu 3 străini, acesta nu a fost lucru cinstit și de omenie; eată fi dau publicului românesc, deoparte ca să-i cunoa-

scă și să se ferească de ei, ca nescari fătarnici, ear' de altă parte să nu mai facă nimenea ca ei:

a) din Beșineu: părintele Teodor Pauleti, George Ungurean, ultimul atît în locul de înțelegere, cât și pe uliță tot mereu striga, să ținem la olaltă, să fim toți una și când la adecă se întoarce și votează; Partenie Pop și judele satului Ilie, copilul tată-seu George Ungurean;

b) din Ohaba: judele satului Nicolae Mihălțan, tată-seu Vasile și fratele seu Ioan;

c) din Colibi: judele satului Todor Broscățian, Vasile Popa și Nicolae Coman;

d) din Tău: judele satului Ioachim Băcilă și Dionisiu Buzilă;

e) din Roșia: judele satului Iacob Lupean.

Eată-i toți 13 oameni slabi de ânger, cari au și aclamat și votisat; să încearcă juzii comunali a se escusa cu aceea, că ei ca atari au trebuit să facă voea protopretorului, dar' ei nu știu, că nu sînt slugile protopretorului, ci capii satului și după pățania din urmă ar trebui să se bucure, căpătînd un notar de dai Doamne, căci, vai, mult necaz au după capetele lor — și ei sînt răspunzători nu cătră protopretorul, ci cătră comitetele și satele lor.

Nesplicabilă e purtarea judeului din Ohaba — unde am vîzut oferindu-se beutură de bere și unde, precum 'mi-a spus un bărbat ocașionalmente și el a beut bere în prețuia alegerii, laudînd berea lui Sós!

Contra alegerii cu votisare, care n'a cerut-o nimenea, ci a impus-o protopretorul, s'a făcut recurs de 29 inși; despre rezultat voi refera.

Un alegător.

A P E L.

Comuna Bocșa-română, una din comunele de frunte ale cercului Bocșa, spre a preveni pericolul, ce o amenință mai virtos în urma înmulțirii elementelor străine, care în timpul din urmă ia proporțiuni tot mai mari și un caracter tot mai primejdios, între altele a înființat o reuniune română de lectură, ca prin aceasta pe deoparte deșteptînd conștiența națională în popor, ear' pe de altă parte dezvoltînd zelul spre cultură și progres, să se pună stavilă decadenței romanismului din această frunțașă comună.

Această reuniune însă, care a intrat acum în al II-lea an al existenței sale, nici pe departe nu dispune de mijloacele necesare, prin cari ar pute oferi membrilor sei ajutorul spiritual convenit și imperios reclamat de necesitatea arzătoare locală, — biblioteca ei nu numără decît 150 opuri, — ear' mijloacele materiale spre a procura cărți sînt foarte modeste.

Avînd acestea în vedere, în numele salutării noastre reuniuni ne luăm voe a ruga pe Mult On. societăți române, Mult On. librării, Mult On. autori români și pe toți Mult On. Domni binevoitori romanismului nostru, să binevoiască a ne ajuta în nobila noastră intențiune prin donarea de cărți, eventual alte daruri potrivite.

Bocșa-română, în 19 Martie 1901.

Iancu Ișfan Ștan,
secret. reuniunii.

Adunări învățătorești.

(Urmare și fine).

A urmat apoi alegerea comisiunii critisătoare, în care s'au ales domnii Teodor Adace, învăț. fundațional în Monor, Ioan Nistor, învăț. gr.-cat. în Sânt-Ioana și Gregore Șuteu, învăț. în Bêrla. În urma acestora vin la rînd tractatele practice și anume:

a) se tractează cu anul I. și II. »*Îmbrăcămîntea*«, de dl I. Moldovan, învăț. în Nusfalău, care tractat după o critică bunișoară, din partea comisiunii critisătoare, împreună cu a unor membri ai Reuniunii, s'a declarat de *bine-succes*;

b) s'a tratat »*Împărțirea*« cu cl. III. și IV, prin dl Romulus Ciucea, învăț. în Gledin, deși ar fi fost să tracteze dl G. Bojor, ca învățător în aceleași clase tot în Nusfalău, pe care însă la rugarea-i proprie luându-i-se în considerare capul cărunt — biroul acestei filiale l-a și dispensat de a tracta. Acest tractat asemenea pe lângă unele observări, s'a declarat de *bine succes*;

c) s'a cetit de dl G. Talog, învăț. în Ardan un tractat teoretic »*Învățătorul și poziția sa în societate*«, pe care încă după câteva observări adunarea l-a declarat de bun și i-a votat mulțumită protocolară.

După acestea se pune la ordinea zilei alegerea unui prim delegat și a unui suplent din sînul reuniunii, ca să participe la esamenale finale de vară, din raionul filiei precum și cetirea unor scrisori primite dela comitetul central al reuniunii generale »*Mariana*« din Năsăud, în urmarea cărora ca prim-delegat se alege dl George Todoran, ear' ca suplent dl Gavriil Botirla, învățători în Șieuți, pentru participarea la esamene; ear' scrisorile comitetului central se iau spre știință și acomodare.

S'a statorit, că proxima adunare a filiei noastre să se țină în comuna *Ruși-in-Munți* lăsându-se defigerea timpului în buna chibzuială a biroului.

În birou au fost realeși cei vechi, adică domnii George Todoran ca președinte și Romulus Cincea ca notar.

În fine președintele mulțumind membrilor reuniunii pentru interesul arătat

în decursul ședinței, declară ședința de închisă.

Frânzul oficios.

Învățătorii, după munca prestată, s'au intrunit cu toții la un prânz comun, în altă sală unde dl G. Bojor, veteranul nostru soț de muncă ne-a primit cu brațele deschise, ear' fiica dlui G. Bojor ne-a servit masa, unde a dat dovadă, că e fică de învățător și bună eco-noamă. N'au lipsit nici toastele, anume a tostat vrednicul preot local dl Ioan Pop, președintele reuniunii și Gregoriu Romanessi.

Notez, că ca oaspeți atât la ședință, cât și la prânzul oficios ne-a onorat cu prezența domnii I. Mihalaș, preot gr.-cat. în St. Ioana, dl notar cercual cu adjunctul d-sale, dl Hordoan, învăț. gr.-cat. în Bileag, dl Bojor elev al preparandiei de stat din Deva, precum și 3—4 fruntași din comună. După prânz a plecat fiecare la ale sale, strîngându-și mâinile cu frățească iubire, și dorindu-și unul fiecare o cale bună, și o reîntălnire în *Ruși-in-Munți*. Greg. Romanessi, inv. fundațional.

Cuincuenalele învățătorilor populari.

Dela marginea Cămpiei, Martie 1901.

Articolul de lege regnicolar XXVI. din anul 1893 prescrie în §. 1, că un învățător aplicat la o școală populară să aibă un salariu anual de 600 coroane, locuință corăspunzătoare și usufructul unei grădini de cel puțin $\frac{1}{4}$ jugăr catastral; ear' în §. 2 se dispune, că toți învățătorii populari de ambe sexele să fie împărțâșiți cu cuincuenale de câte 100 cor., cari devin de 5-ori în cadență și se pot ridica până la 500 coroane.

La terminul de începere al serviciului e determinat ca baza cuincuenalului 25 Septemvrie 1893, prin urmare toți acei învățători, cari au servit neîntrerupt din ziua numită până în 25 Septemvrie 1898 au drept la cuincuenalul prim. După-ce de atunci au trecut 2 ani, în interesul cauzei ar fi, ca toți colegii învățători cari n'ar fi ajuns în deplina posesiune a acestui cuincuenal, să binevoiască a eși în publicitate și a arăta motivele și cauzele împedecătoare ce s'au ivit în con-

tra ajungerii dreptului lor determinat prin lege, ca așa autoritățile noastre școlare supreme să poate lua măsurile recerute pentru-ca învățătorul să-și capete neștirbit competențele sale legale.

Să nu se sfiască nici unul de a eși în publicitate. Jurnalistica este o armă foarte puternică în mîna noastră; să ne folosim de ea cu tot adinsul. »Ajută-te însuși, atunci și Dumnezeu te va ajuta« asta să fie devisa noastră. Cine tace și ascunde neajunsurile ivite în cariera sa, nu numai că-și strică șie însuși, ci jig-nește și interesul comun al tuturor învățătorilor. Dacă superioritățile noastre școlare nu vor asculta plîngerile noastre din ziare, avem conferențe și reuniuni, al căror cuvînt mai curînd va fi ascultat.

Legea prescrie mai departe, că și acei învățători, cari au un salariu fundamental mai mare de 600 coroane, încă au drept la câștigarea cuincuenalului.

Nici o comună, fie aceea bisericască sau politică, nu poate să știrbească determinațiunile aceste clare și precise ale legii, prin urmare numai învățătorii înșiși pot fi vinovați, dacă nu ajung în toată măsura la dreptul lor legal, ceea-ce au să-l câștige cu tot adinsul, atât în interesul propriu, cât și al familiei lor, căci cuincuenalele se compută ca adaos de salariu și la determinarea mărimii pensiunii atât a lor, cât și a văduvei și orfanilor. R.

PARTEA ECONOMICĂ.

Ceva despre școalele de pomărit.

Dela marginea Cămpiei, Martie 1901.

Precum în multe altele, așa și în privința școalelor de pomărit sîntem înderătul altor popoare conlocuitoare. Dacă căutăm după motivele acestei aparițiuni triste, trebuie să constatăm cu durere, că cele mai multe comune bisericăști de ale noastre nu au locul recerut spre scopul acesta și dacă posed asemenea loc acomodat, acela nu e închis și rigolat cum se cuvine, prin urmare învățătorul, pe lângă toată bunăvoința și zelul seu, nu poate arăta un oare-care spor corăspunzător cu recerințele timpului și cu lipsele poporului nostru mai mare parte agricultor; ba trebuie

Legea din bătrâni.

Cuvîntul nostru »*legea din bătrâni*« cuprinde toată mulțimea aceea de lucruri, cari deosebesc pe un popor de altul și-l fac să fie așa cum este și nu altfel.

Cuvîntul e frumos, căci într'adevăr lege sfântă este tot ceea-ce ajută la unitatea și trăinicia unui neam. Alte popoare au alte cuvinte pentru acest lucru, numai noi Români ne-am obișnuit să-i zicem *lege*.

Cel dintăiu lucru pe care îl cuprinde legea din bătrâni este religia neamului. Români sînt mai toți de religia creștină ortodoxă, și din partea asta ar fi de o lege cu Rușii, cu Grecii, cu Sêrbii și cu Bulgarii. Dar' nu sînt. Putem zice, că avem o religie cu ei, dar' nu sîntem de o lege. Religia creștină e dată de însuși Dumnezeu, dar' numai în temelile ei; de aici încolo și-au făcut-o oamenii

după felul lor de a fi, după trebuințele feluritelor locuri, după obiceiurile pămîntului. Fiecare neam are alte tradiții religioase, alte porniri sufletești, și toate astea influențează religia. Și așa deși religia cu al seu cult este una în temelile ei la toate popoarele creștine, ea e totuși foarte deosebită la creștinii din Apus și la cei din Răsărit, și apoi e deosebită chiar și la acestia după locuri și neamuri. Biserica românească n'a fost nici-odată și nu este biserică rusească ori grecească, ci curat biserică legii românești și să de Dumnezeu așa să rămână cât o fi pămîntul. Roage-l fiecare neam pe Dumnezeu în limba pe care o are, noi îl rugăm în limba românească, pentru-că ne-a ascultat și ne ascultă.

În legea din bătrâni e cuprinsă apoi firea și obiceiurile unui popor. Firea popoarelor e felurită după viața lor, după sânge; aici se potrivește vorba că toate merg după neam. Așa din

fire, e: Spaniolul sumeț, Italianul iute și aprins, Francezul vesel și ușuratic, Germanul posac și serios, Englezul închis și lacom, Rusul fățarnic și rivnitor la ale altora. Ear' noi, în felul acesta, sîntem de o lege cu Francezii, cu Italianii și Spaniolii, căci sîntem de o viață și de un sânge, de aceea îi numim frați de ai noștri. Și ne și potrivim, într'adevăr, în nespun de multe lucruri cu acești frați ai noștri, cu toate că sîntem depărtați unii de alții, în lucruri în cari ne deosebim de popoarele vecine cu totul tot.

Ear' obiceiurile ori le moștenesc neamurile dela părinți, ori le învață. Felul cum te îmbraci, cum și ce mănânci, ce cântece ai, ce jocuri, ce datini, ce obiceiuri ai la nunți, la înmormîntări și la praznice, cum și la ce te taie capul să faci: toate aceste sînt obiceiuri. Și ele merg după neam, și de aceea pe ale noastre le găsim cu sutole și cu miile la popoarele de un neam cu

să mărturisim, că mai mulți dintre învățătorii noștri nici nu au priceperea recerută la cultura pomilor, ear' unii cari au dexteritatea de lipsă nu au zelul și tragerea de inimă, ce se recer la manipularea unei școale de pomărit moderne; excepțiune fac învățătorii maramureșeni, dintre cari și în anul espiat, spre onoarea lor zis, doi învățători români gr.-cat. au obținut premiile cele mai mari de 400 și 600 coroane defipte de institutul fonciar regnicolar din Budapesta pentru acei învățători populari, cari în școalele lor de pomărit au produs mai mare rezultat. Învățătorii acestia maramureșeni au făcut nu numai colegilor onoare, ci tuturor conaționalilor lor cu bun simț, când știut este, că toți învățătorii fără deosebire de naționalitate și confesiune pot concurge și vor fi și concurs și totuși aceia au primit premiile de frunte. Mult zel au trebuit să desvoalte ei, când prin organele străine de neamul nostru au fost distinși. Pentru învingerea aceasta trebuie să mulțumim vicarului foraneu Tit Budu, care pe lângă altele multe se interesează în mod deosebit de afacerile școlare din vicariatul seu. Ca să urmărim barem încâtva exemplul cel frumos al Maramureșenilor, autoritățile noastre școlare au obligământul sfânt a se îngriji, ca obiectul economiei înainte de toate să se predea în preparandiile noastre învățătorești atât teoretic cât și practic în așa măsură, ca cei eșiți din ele, ca inițiați în acest studiu, să poată corăspunde așteptărilor moderne, ca poporul anume să se convingă, că școala are menire pe lângă altele de a-l și înainta în cele materiale.

Reuniunile noastre învățătorești, despărțemintele »Astrei« din Sibiu, ba și institutetele noastre bănești ar înainta mult ajungerea acestui scop, când în tot anul ar premia pe învățătorii, cari se disting în învățarea practică a pomăritului și vișeritului și prin altoire în grădinile poporenilor ar da sucurs la lățirea dorită a pomologiei.

În fiecare localitate senatele și eforiile școlare să facă un statut, în care să fie determinat numărul altoilor, ce are să producă învățătorul în un an și să fie decisă prealabil remuneratiunea învățătorului pentru fatigiile sale, ca și acela să știe pentru-ce să ostenește. În statutul acesta se poate prevedea ce specialități de pomi să se producă în școalele de pomi, cari adecă sunt mai priincioase în ținuturile respective.

După planul de învățământ ceidm cl. V. și VI., cât și cei din școala de repetiție au să fie instruați în studiul economiei. Pentru școalele comunale și de stat materia de învățământ, care ar fi

de dorit să se introducă și în școalele noastre populare, e următoarea, și anume pentru clasa V. și VI. toamna: adunarea și cunoașterea semințelor de pomi, cum și pregătirea lor la séménat. Pregătirea pământului (săpatul și greblatul), statorirea straturilor și tablelor, séménarea seminții (la arbori sădirea). Mutarea pădureților de un an, în școala de pomi, prevederea rindurilor, strămutarea lor din rinduri în locurile lor stabile. Întrebuințarea legăturilor diferite, culegerea fructelor și valorisarea lor.

Iarna: Rigolarea pământului până când nu îngheață, gunoarea lui, esercierea în altoi făcută cu surcele de salcș, culegerea omidelor, curățirea scoarții bolnave, gunoarea și rėtezarea pomilor mai mari.

Primăvara și vara: Transplantarea altoilor și altoirea lor, curățirea, deslegarea și rėtezarea altoilor.

În școala de repetiție: Pe lângă repetiția materialului propus în clasa V. și VI. cultura frăgarilor privitoare la cultura vermilor de mėtasă, a viilor cu privire la lățirea specialităților americane, întocmirea școalelor și a grădinilor de pomi, pregătirea gardului viu, plantarea arborilor economiei, apărarea pomilor de boale și vindecarea lor, cunoașterea specialităților de pomi.

În fine dorese, ca învățătorii noștri să tracteze unele din aceste teme în adunările lor. R

Din Apoldul-mic.

Plantare de pomi.

— Raport special. —

— Aprilie 1901.

Duminea trecută comuna Apoldul-mic a avut fericirea a petrece câteva ore plăcute în societatea esmișilor »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiului«, a domnilor D. Comșa, presidentul reuniunii, V. Tordășianu, secretar, cari însoțiți de dl Fabiu Toma, absolvent al academiei din M.-Ovár, de present agajat în serviciul domeniului coroanei din România, aveau să planteze altoii (meri pătuli), — dăruiți de reuniune — în grădina fiecărui membru cu locuința în această localitate. Despre această lucrare, precum am aflat, au fost vestiți cei interesați, cu zile înainte. Plantarea s'a făcut după serviciul divin, la care au asistat totalitatea comunei, bărbați, femei, cu mic cu mare. Presidentul reuniunii dl Comșa, într'o limbă populară, pot se afirm, de puțini vorbită dintre cărturarii noștri — a introdus numărul auditor în toate lucrările ținătoare de domeniul pomăritului. D-sa a

inceput dela prăsirea pădureților, spunându-ne, că cei mai potriviți, cei mai trainici sânt cei tineri, aduși din desișul pădurilor pe cari însă îi întrec cei séménați ca grăul, adecă cei prășiți din séménța merelor și perelor pădurețe, din care am tescuit oțetul. Acești pădureți trebuie altoiți până sânt încă tineri și cât se poate aproape de suprafața pământului și aceasta pentru motivul, ca mlădița nobilă, întrebuințată la altoire, să nu fie espusă la diferite stricăciuni. Altoii, scoși din așa zisa școală de pomi — se supun la o procedură, ce pe toți ne a surprins, din pricina, că dl president prin mijlocirea foarfecilor — a tăiat fără cruțare aproape toate rădăcinile lungi, cum și aproape toate crengile tinerilor altoi, aduși din Sibiu, lucru, pe cari ni-l-a esplicat astfel: »Tai rădăcinile lungi, de oare-ce acestea sânt păgubitoare creșterii pomului, din cauză, că au să se întindă cât se poate în adâncime, unde pământul e de tot sărac; rădăcinile scurte ce rămân după tăiere capătă mulțime de rădăcini subțiri, ca așa, tot atâtea guri ale pomișorului, cari își sorb nutremântul din pământul mai deasupra, în care se ramifică; tai mai departe mulțimea crengilor cu scop de a reduce părțile, ce reclamă nutremântul, la minimul posibil și aceasta cu scop ca crengile rămase să poată fi provăzute cu belșug de nutremânt, căci, — zice dl Comșa, — din un blid de mazăre, de cutare mărime, mai curând și mai bine se satură 10 decât 20 de copii«.

Trecând apoi la însași plantarea, află, că gropile, ce noi le facem sânt mult prea adânci și mult prea înguste, căci pomul îngropat în adâncime cu greu se ridică la suprafață; de oare-ce i-am îngropat și trunchiul, care numai deasupra solului poate să viețuiască, ear' strimțarea gropilor aduce cu sine, că pomul aflând rezistență în pământul nelucrat, este silit a apuca cu rădăcinile spre adâncime, unde nu află nutremântul de lipsă. Parul, de care se leagă altoiul, are și el rol important în viața ulterioară a altoiului, încât altoiul legat de acesta, nu este espus vântului și altor neajunsuri elementare; acest par înfipt cât se poate de adânc în pământ să nu treacă cu lungimea în sus peste lungimea trunchiului, adecă să ajungă numai până la coroana pomișorului. Multe și frumoase, dar' mai ales folositoare lucruri am aflat din espunerile dlui Comșa.

Țin a pune în vedere, că »Reuniunea română agricolă« în Apoldul-mic se bucură de mare trecere; conducătorii Reuniunii în Apold au întemeiat o »Insoțire de credit sătească sistem Raiffeisen«, la început numai cu 36

noi, la Italiani și la Spanioli și la Francezi, căci le-am învățat dela aceiași părinți. Obiceiurile acestea însă se schimbă după locuri și vremuri. Peste noi au trecut alte vremuri, și toate grele — ba năvăliri de barbari, ba stăpânire turcească — ear' peste frații noștri altele, de aceea multe obiceiuri nu le avem la fel. Felul pământului țării și vremurile pot să schimbe până și firea unui popor. Englezii au fost un neam lenes și bețiv, dar' având o țeară săracă, muntoasă, și-au schimbat firea, ca să nu piară de foame, și au alergat la industrie, ear' astăzi e neam muncitor și econom. Erau plugari de felul lor, dar' neavând ce ara, și-au schimbat obiceiurile după felul țării: aveau marea de toate părțile și s'au apucat de negoț pe apă, așa că astăzi stăpânesc mările pământului.

Altfel e cu Italianii, și ei sânt încunjurați de toate părțile de mare și ar pute să poarte negoț pe apă, dar'

nu i-a tăiat capul nici odată să-l poarte. Deoparte n'au fire de negustor — cum n'o avem nici noi unii dintre frații noștri — de alta nu i-a silit nevoia, căci au mult pământ roditor și au rămas plugari. Și earăși: năravul din fire n'are lecuire.

Prin câte țeri și printre câte neamuri și decât amar de vreme trăesc Evreii și se țin așa cum sânt și nu și schimbă nici firea, nici obiceiul. Evreilor nu li-se poate spune proverbul, că lupul își schimbă părul dar' năravul nu. Evreii nu și-au schimbat nici părul nici năravul, de când îi știe lumea, și lupi au fost, lupi au rămas.

Dar' »legea din bătrâni« cuprinde în sine un lucru cu mult mai mare decât toate acestea: limba. Ea, mai ales deosebește pe un popor de altul. Nu pot fi mai multe popoare cu aceeași limbă, căci aceeași limbă însemnează acelaș popor; și nici acelaș popor nu poate vorbi mai multe limbi, căci ar înceta

de-a fi unul singur. În Elveția, într'un singur stat, poporul vorbește, ce e dreptul, trei limbi, nemțește, franțuzește și italienește, dar' e un singur popor ca stat, ca organizație, dar' nu un popor ca neam.

Italianii rămân tot cu obiceiurile cu firea și cu religia lor, ca și Germanii și Francezii cu ale lor, și tot la matcă trag ei fiecare.

Limba e cea mai puternică legătură a unui neam. Ea e sufletul neamului, e firea și ființa lui. Aceleași vorbe nasc în noi aceleași gânduri. Ear' toți câți au aceleași gânduri — ori și cum se numesc ele: aspirațiuni naționale, idealuri, nisuințe — merg pe aceeași cărare, biruesc aceleași piedeci și au aceeași dușmani: ei fac un neam, unul și nedespărțit. Religia poate să fie felurită la același neam: Germanii și Francezii sânt și catolici și protestanți și sânt neamuri puternice, Ungurii sânt

membri, dar' care azi numără aproape 200 și mare nădejde e, că la aceasta se va înscrie toată suflarea de dai Doamne din comună. Acestei bănci îi umblă la perfecție. Mulți din datorații altor bănci și-au achitat datoriile din depărtare cu împrumut contras dela Însoțirea proprie, scăpând astfel de cheltueli zădarnice de timp și de bani. Singurul neajuns al băncii e, că nu capătă bani ieftini etc. Tot aici s'a alcătuit o *Tovărășie agricolă* cu 50 membri, ear' în timpul din urmă s'au mai făcut o a 2 a *tovărășie*, cari emulează între sine în ce privește îmbunătățirile de introdus în această mândră și fruntașă comună curat românească.

Cum poporațiunea din comună, se indeletnicește cu *cultura în mare a viilor*, și cum aceasta, în scurtă vreme, atinsă are să fie de flagelul pricinuit de *filoxera*, ce până acum bântue viile din apropiatul opid *Miercurea* — hotărîre s'a luat a se alcătui în Apoldul-rom. de mult dorita *pepinieră de viță americană*, în care scop comuna bisericească va ceda cam 1—2 jugere pământ de lângă grădina școlară, ear' comuna politică îl va închide, rămânând, ca în conștățere cu comitetul Reuniunii noastre agricole, să se trimită un tinăr destoinic cu scop să facă un curs de altoit vița americană.

Fiind vorba de grădina școlară, în care s'a plantat altoi — să nu fie cu supărare, dacă constat, că toată lumea s'ar fi așteptat, ca acea grădină să nu aibă înfățișarea nespălată și neîngrijită, de care o împărtășesc cei... O îndreptare se impune și aici...

Masa ospitală a dlui primar *I. Beu* și câteva vizite la fruntașii din comună au format încheierea activității pentru ziua de alaltăieri.

„Cu noi este D-zeu“.

Prepararea locului pentru grădina de legume.

După-ce s'a desfundat (rigolat) locul din toamnă, se lasă astfel peste iarnă până în primăvară.

În primăvară locul de grădinărie se împarte în table și aceste în alte bucăți mai mici și straturi.

Desfundatul pământului este o operațiune principală, și constă în a amesteca stratul vegetal de deasupra cu cel dedesupt.

Desfundatul să se facă pe un timp uscat și rece, dacă se poate de obicei

neam vrednic de mirare, când te uiți numai la puterea neamului lor, și sînt și ei catolici și calvini și mai știu eu cum. Noi Românii ne ținem de două biserici, cei mulți de-a Răsăritului, cei puțini de-a Apusului, dar' limba 'ni-e una, nisuițele și obiceiurile aceleași și sîntem un neam. Limba e, la urma urmelor, legea din bătrîni a unui neam, căci prin ea trăește neamul. Religia și limba să spriginesc una pe alta: religia trăește prin limbă — căci vai de neamul, care e silit să se închine într'o limbă pe care n'o pricepe — ear' limba trăește prin religie, căci dacă ar și începe limba unui neam să peară, câtă vreme va trăi în biserică și în cărțile ei, ea nu poate să se stingă. Asta o știm noi, Românii mai bine...

G. Coșbuc.

toamna și iarna. Să ne ferim a face desfundatul pe timp de ploaie, și mai ales dacă pământul din natura lui este compact, căci atunci devine prea umed, se svîntă anevoe, și face un rău efect asupra rădăcinilor plantelor.

Nu tot pământul cere o desfundare adâncă, așa în pământurile de luncă ușoare și umede, este de-ajuns o desfundare cu hârlețul sau cu sapa. De altfel grădinarii fac această desfundare cu plugul cu o arătură, obișnuită în aceste pământuri, și reușesc bine. Într'un pământ însă tare compact, este de neapărată trebuință, a desfunda pământul până la o jumătate metru.

Cu ocaziunea desfundatului de pământ trebuie să curățim pământul de petri, pir, etc., căci atunci rădăcinile legumelor nu vor fi împedecate în dezvoltarea lor.

Dacă terenul de grădină este prea mare, astfel că nu se poate desfunda într'un an, atunci se desfundă acest teren treptat în fiecare an.

Terenul desfundat îl rezervăm, pentru legumele cu rădăcini adânci, ca: morcovul, țelina, sfecla, barba țapului, păstârnacul, pîtrânelul, hreanul etc.; ear' cel nedesfundat după o sapă bună îl sîmîmăm cu legume care au rădăcini deasupra, ca: mazărea, bobul, fasolea etc.

Treptat cu desfundatul terenului, este de neapărată trebuință a așterne peste acest teren un strat de gunoiu pe deasupra, astfel că peste iarnă, zăpada, ploile, înghețurile, desfac și iau materiile hrănitore și le infiltrază în el.

La împărțirea terenului de grădinărit în table primăvara, se va ține socoteală de natura locului, de pozițiunea apei și ușurința cu care se poate distribui apa pentru udatul legumelor.

Dacă terenul are pozițiune regulată, atunci se poate împărți în table de 15—20 metri lărgime și tot atîta lungime.

Ele vor fi despărțite prin drumuri de 1 m. lărgime, sau mai late, după trebuință, spre a ne pute înlesni diferitele transpoarte, sau alte operațiuni ce avem a face în grădină, până la drumurile principale, care vor ave o lărgime de 1.50—2 m.

După-ce s'a împărțit pământul în table, se fac brezdele sau straturile, unde se seamănă sau se plantează legumele. Aceste straturi vor ave lărgimea de 1.25—1.40 c. și vor fi trase pe pământ, servindu-ne de o sfoară, pentru a fi cât de drepte. Ele vor fi despărțite prin mici poteci, care vor ave o lărgime de 30 cm.

Locul fiind astfel împărțit, se sapă brezdele pentru a mărungi pământul cât de bine, și a-l curăți de buruieni. Dacă este nevoie, adică dacă pământul este prea slab, atunci este de lipsă a-i adăoga așternînd pe deasupra un strat de pământ vegetal sau mranită.

Liniatul brezdelor, pentru sîmînarea sau plantarea legumelor, se fac tot cu ajutorul unei sfori, pentru a pute fi puse în rînduri drepte.

Depărtarea între aceste rînduri variază după felul legumii: la acele care cresc mai respirate, depărtarea între rînduri va fi mai mare, la acele care cresc mai puțin respirate, depărtarea va fi mai mică.

Pe brezdele unde s'au sîmînat legumele, este folositor de a apăsa puțin pământul cu mîna sau cu o scîndură, sau cu un mic tîvălug de mîna, cu chipul acesta sîmîntele vin mai bine în contact cu pământul, și asigură o mai bună reușită, înlesnind răsărirea.

P. D. Bellea.

De-ale stupăritului primăvara.

Curățitul stupilor după cel dintăiu sbor al albinelor trebuie să fie întăia lucrare a stupăritului. Scîndura de sub coșnițe e plină de albine moarte, capcure de celule și polen întărit de flori. Dacă lăsăm pe albine să se trudească cu curățirea acestora, le impunem o lucrare uriașă pentru ele, cauzând multora și moartea, căci unele neputîndu-se ușor desface mai ales de cadavrele surorilor lor, cad pe pământul cel rece, de unde nu se mai scoală și astfel pier. Cu o peană lungă putem curăți în foarte puțin timp totul. Cel-ce a pus toamna o mucava (hîrtie groasă) sub coșniță, are acum lucru ușor, căci n'are decît să o îndepărteze cu necurățenii cu tot. Fagurii muceziți încă trebuie îndepărtați.

Primăvara se întemplă câte-odată, de ca azi albinele sboară vesele în toate părțile și ca mîne cu tot timpul frumos nu mai vezi nici una. Dacă ne uităm în coșniță, vedem că albinele sau zac pe jos sau atîrnă printre faguri și abia mai mișcă din picioare. În cazul acesta sau sînt aproape gata să moară de foame sau sînt amorțite de frig. Dacă le aducem într'o odaie caldă sau le punem în coșniță o peatră ori cărămidă încălzită și le stropim cu miere subțiată, își revin curînd în fire. Acum însă trebuie să le dăm regulat de mîncare.

Câte-odată se întemplă de albinele sboară pe timp frumos, dar' le apucă un vînt rece, care le amorțește așa de tare, încât rămân pe scîndura coșnițelor. Ca să prevenim asta, e bine să ținem urdinișul astupat, ca să nu fie prea curînd înșelate de soare să sboare afară. Albinele amorțite în zăpadă încă pot fi readuse la viață, dacă le punem la căldură și le stropim cu miere lungită cu apă căldicică.

Aflarea puterii de încolțire la orz și trifoiu.

Cel mai bun mijloc pentru de-a afla, dacă o sîmîntă e vrednică sîmînat, e însuși sîmînatul ei în vase sau coșulețe (castăne) mici de lemn. La orz și la trifoiu ne mai putem însă convinge despre puterea de încolțire și în modul următor: Luăm un pumn de orz și-l aruncăm într'un păhar plin cu apă curată. Bonul sînătos, care nu 'și-a pierdut puterea de încolțire, va căpăta la vîrf o mîrgeluță albă.

Fiind vorba de sîmîntă de trifoiu, înfierbîntăm cât se poate mai tare o tablă de tinichea (blech, pleu), luăm o mîna de sîmîntă, din care lăsăm să cadă încetul cu încetul pe tinichea. Dacă plesnesc sîmîntele cu un pocnet oarecare, e semn, că nu 'și-au pierdut încă părțile oleioase și sînt deci încă bune. Când se fac însă cîrbune, fără să spargă, e semn, că nu mai plătesc nimic.

Cultura fragilor.

Fragile sânt fructele cele mai fine și mai gustoase dela noi. Cerënd puțină îngrijire, dând în fiecare an fructe multe, cari au un preț bun în piață, se recomandă cultura lor îndeosebi în apropierea orașelor. Recolta de pe un hectar (cam 1¹/₂ jug. ardel. sau 2 ungur.) face pe an în termin mijloc 60—75 măji metrice și secotind numai 20 cr. prețul ehilogramului, avem o sumă de 1200 fl. pe an, din care scăzënd cheltuelile în suma de 6—700 fl. ne rămâne un venit curat de 500 fl.

Fragile cer un pământ rigolat (săpat adânc), bun, gunoit cât mai tare și situat în fața soarelui. Pe câte 30 cm. punem tot câte 3 fire în forma unui triunghi . . ., ținându-le la început tot jilave. Straturile trebuie acoperite cu o pătură subțire de gunoiu mărunt, care ține pământul totdeauna jilav și pufăios. Cel mai bun gunoiu e al vacilor. Toate mlădițele laterale trebuie tăiate îndată-ce se ivesc, pentru-că ele răpesc mlădiței principele tot nutrământul, acopere în curënd tot locul și nu mai produce nicicând fructe mari. Înainte de-a intra în iarnă curățim straturile, îndepărtăm încă odată toate mlădițele laterale și acoperim toată suprafața pământului cultivat cu ele cu gunoiu mărunt, așa că să rămână numai firele libere. Lucrând în felul acesta, vom dobândi fructe multe și mari. Dacă vrem să dobândim fructe uriașe, nu lăsăm pe un cotorel fără pe cele 2—3 dintăiu, ear' pe celelalte le tăiem, îndată-ce înfloresc. Tot la 3 ani sădăm fire noue în pământ nou, al căror preț nu trece la o sută de fire peste 2 fl.

Dintre soiurile mai mari sânt mai căutate ale lui Laxton și soiul Mammuth.

Cel mai potrivit timp pentru plantare e toamna, dar' și primăvara se poate, numai cât recolta e mică în anul prim.

Afară de fragile cele mari sânt bune de cultivat și cele de lună, cari drept eă sânt mai mici, dar' sânt foarte aromatice, se prăsese până în preajma iernii și se mulțumesc și cu pământ mai slab.

Cartofii încolțiți.

Mulți din economii nostrii se aleg acum în primăvară cu o mulțime de cartofi încolțiți, despre cari cred, că dacă nu sânt buni pentru oameni, sânt buni pentru animalele din curte. Asta e o credință greșită. Cartofii încolțiți nu numai, că nutresc rău, dar' pricinuesc și boală, pentru-că conțin, îndeosebi în colți, un venin, numit solanin, care produce la început un fel de înțepenire. Veninul acesta nu se perde nicicând ferbem cartofii. Că cartofii acestia nu sânt buni, vedem de-acolo, că animalele nu mai vreau să-i mănânce, stau cu capul plecat și cu picioarele crăcite, ochii înțepeniți, roșii, pulsul le bate iute. Scoase din grajd sau coteț, se leagănă și de multe ori, cad jos. În cazul acesta trebuie să încetăm numai decât cu nutrețul de cartofi și să le dăm altceva.

SFATURI.

Untul, dacă vrem să se țină cât mai bine, trebuie frământat de două-ori, pentru-că altmintrelea e aproape cu neputință a scoate laptele din el. După ântăiul frământat lăsăm untul să stee cel puțin 12 ore, apoi îl frământăm a doara-oară. Procedarea aceasta se recomandă mai ales pentru untul, care nu se folosește numai decât în casă.

Lac pentru galoși. Se topește mai ântăiu, la foc, 150 grame de cauciuc în 250 grame de ulei de terpenină; apoi se adaogă încă 200 grame colofoniu (cleiu pentru arcușul de violină) și pe urmă 40 grame de cărbune de fum. Cu acest amestec, galoșii, ca și ori-ce încălțăminte de cauciuc capetă un lustru frumos și trainic.

Distrușerea ploșnițelor (vanțeni, stelnițe, păduchi de părete). Un mijloc din cele mai bune pentru distrușerea acestor insecte neplăcute este amoniacul (se găsește la toate apotecile). El străbate prin cele mai mici crepături. Cineva n'are decât să așeze farfurii pline cu amoniac în odaia unde se găsesc ploșnițele (păduchii de lemn), pe urmă să închidă camera cu îngrijire, lăsând-o așa câteva zile. După aceea se deschid ușile și ferestrele pentru a se premeni aerul. Ploșnițele nu resistă acestui tratament. Dacă se găsesc în mai multe odăi, se repetă operațiunea pentru fiecare din ele.

Marcele postale. Udarea cu limba a marcelor postale înainte de lipirea lor pe lângă e un obicei urât, dar' mai e și periculos pentru sănătate. Nu numai, că cleiul, cu care sânt lipite, conține de multe-ori materii vătămătoare, dar' și altmintrelea se așează pe el o mulțime de necurățenii, între cari poate fi și morbul multor boale. Primejdia devine cu atât mai mare, că fie pe limbă, fie pe gingei sânt de multe-ori sgărieturi mai mici s'au mai mari, așa că microbul poate ajunge de-adreptul în sânge. De aceea nu e esagerat, când se zice, că udarea cu limba a marcelor postale e pricina multor boale de gură, etc.

Șuncă crudă de berbece. O pulpă frumoasă se ține 8 zile într'o murătură cu dresuri diferite (ca la șuncile de porc) întorcându-o zilnic. După opt zile se unge cu acid pirolemniiu (Holzsäure-fasav) și se acață în horn deschis să se afume. Ungerea cu acid pirolemniiu se repetază tot a doua zi, în total de patru-ori. Șunca aceasta este foarte fragdă și gustoasă.

Cum să scăpăm de cari. În mobilele mai vechi de casă de multe-ori incuibă cari. Ca să ne scăpăm de ei, frecăm mobila atăcată de ei cu o pensulă muiată în esență de oțet așa, ca să nu rămână nici un loc nepetrans de ea. Dacă nu putem ajunge cu pensula, improșcăm esența cu o proașcă. Mobile vechi de sute de ani au fost scăpate în felul acesta.

La cumpărarea de stupi să grijim, ca fagurii cei de din jos să fie curați, ceialalți plini cu miere. Printre ei să fie plin până jos cu albine. Dacă albinele stau risipite, o semn, că n'au matcă. Scândura, pe care a stat stupul, să nu fie acoperită cu făină de ceară, căci în cazul acesta stupul poate avé molii.

Știri economice.

Salarele funcționarilor comerciali trebuie plătite la un eventual concurs mai ântăiu, apoi urmează împăcarea cererilor celorlalți creditori. Dreptul acesta îl au însă numai funcționarii stabili, nu cei primiți de probă.

Hipicultură. Pentru înaintarea culturii cailor a distribuit ministrul de agricultură la 40 reuniuni economice în cursul anului trecut 18.960 cor. În anul acesta va destina spre scopul acesta o sumă mai mare.

Pentru cărcimari. Conform ordinațiunii dto 15 Dec. a. tr. a ministrului de comerț ar fi trebuit, ca toți cărcimarii, cari vënd și de-ale mănăcii, să-și scoată în termin de 3 luni dela acel dat licență deosebită pentru aceasta. Termi-nul acesta s'a prelungit până la finea anului curent.

Foloasele culturii vermilor de mătășă. În comitatul Timisului au câștigat locutorii, cari s'au ocupat cu cultura vermilor de mătășă, în cei din urmă 20 de ani 3 milioane 750.351 cor., în comit. Torontalului 3 mil. 894.309. În anul 1900 au făcut cei din comit. Timisului 315.953 cor., cei din al Torontalului 476.031 coroane.

Cu privire la boala de porci ministrul de agricultură a dat o ordinațiune către autorități, prin care constatând, că boala mai bântuie numai în 271. de comune dispune, ca să se observe cu stricteță dispozițiile cuprinse în §. 17 din ordin. nr. 9300 ex 1898 și îndată-ce s'a ivit boala într'una sau două curți, animalele să fie nimicite și după trecerea terminului de așteptare să se facă numai decât pașii de lipsă pentru ridicarea izolării, ce s'a decretat pentru comună, ca să se încunjure astfel pagubele cele mari, ce le suferă comerțul de porci.

Convenția comercială româno-bulgară, care a expirat în Ianuarie a. c. a fost prelungită încă pe un an.

Cărți economice. Din »Biblioteca populară a administrațiunii domeniului coroanei« din România a apărut acum și cărtica a 19-a sub titlul »Scrisori către plugari« de Const. Sandu. Cărțile acestea se distribuie ca premii între elevii școalelor populare din țeară. Vom reproduce și în »Foaia« noastră din aceste scrisori.

CRONICĂ.

Sinoadele ordinare ale bisericei române gr.-or. din Transilvania și Ungaria sunt convocate pe Dumineca Tomei, 8/21 Aprilie, în Sibiu, Arad și Caransebeș.

Deputați noi sinodali în diecesa Aradului. În cercul clerical al Giulei s'a ales Roman Ciorogariu, în cercurile mirene Vinga: s'a ales Vincențiu Babeș; Arad: Dr. Sever Ispravnic; Halmagiu: Gerasim Serb; Lipova: Dr. Aurel Halic.

Parastas. Sâmbătă, 6 Apr. n. a avut loc un parastas în Lugoj pentru răposatul Vasile Maniu. A pontificat P. On. D. Dr. George Popoviciu, care a ținut și o frumoasă cuvântare funebrală, asistat de preoțimea locală. Lugojenii au trimis întristatei familii a răposatului o adresă de condolență, tot așa dlui V. Popescu, profesor în București, o mulțumită pentru cuvântarea ținută în numele Lugojenilor la mormântul binemeritatului defunct.

Coroane eterne. Dl Vasile Aldea, senator magistratual în Sebeșul-săsesc, a dăruit în amintirea răposatului său tată, regretatul Vasile Aldea, fost proprietar în Seliște, suma de 2 cor. în fondul văduvelor și orfanilor meseriașilor, întemeiat de Reuniunea sodalilor români din Sibiu.

Convocarea conferențelor învățătoresți din archidieceasa Sibiului. Învățătorii școlilor gr.-orient. din tractele protopresbiterale Sibiu și Avrig sunt convocați în conferență pe 5 și 6 Aprilie v. în Sibiu. Comisar consistorial Dr. D. P. Barcian. — Din tractele Seliște și Mercurea pe 5 Aprilie v. în Seliște. Comisar Dr. I. Stroia. — Din tractele Turda și Lupșa pe 5, 6, 7 Aprilie v. în Ocolişul-mare. Comisar Dr. Petru Span. — Din tractele Târnava și Mediaș pe 5, 6, 7 Aprilie v. în Mediaș. Comisar Dr. V. Bologa. Din cercul Sebeșului 5, 6, 7 Aprilie v. în Alba-Iulia. Comisar Dr. Iosif Blaga. — Din Cetatea-de-peatră și Solnoc pe 5 Aprilie v. în Fănațe. Comisar Greg. Pletosu. — Din tractele Agnita și Făgăraș pe 5 Aprilie v. în Făgăraș. Comisar Mateiu Voileanu. — Din tractele Brașov și Treiscaune 5, 6, 7 Aprilie v. (Joi, Vineri, Sâmbătă) în sala gimnasiului din Brașov. Comisar Dr. V. Saftu.

Noi preoți în diecesa Gherlii. Duminecă, în 7 Aprilie n. au fost hirotoniți ca preoți clericii absoluți: Ioan Pop, Ioan Butean, Aurel Chintuan, Eugen Balint, Ilarian Gael, Vasile Indrean, Valer Filipan, Teofil Varna și Aurel Pop Papiu.

Din Bănat. Despre cutremurul de pământ din săptămâna trecută am primit mai multe rapoarte din părțile bănățene, cari toate ne comunică, că au crepat ziduri la case, s'au surpat hornuri (coșuri), în Toracul-mare s'a strimbat crucea din vârful turnului, o femeie care lucra la vatră a fost aproape zdrobită de hornul, care căzuse pe ea. În Toracul-mic a crepat zidul dela biserică.

În pădurea dela Tîrnova a prins codreanul Rusalim Lința doi braconieri (vânători fără licență) chiar când voiau să plece cu prada lor. Provoacă să stea au pușcat asupra lui, rămânând bietul om mort pe loc. Gendarmii sunt pe urma ucigașilor.

În Duboz (Timiș) o țerancă lăsa pe copila ei de 4 ani, Floare, singură în bucătărie, mergând în vecini. Apropiindu-se de foc, hainele bieteii copile se aprinseseră pe ea și mamă-sa o află la re-

Întorcere în flacări. Zădarnic a fost ori-se ajutor, căci fetița și-a dat sufletul între chinuri îngrozitoare. În contra mării neîngrijitoare s'a pornit cercetare.

În minele de cărbuni dela Drăncova s'au nenorocit doi lucrători, St. Muntean și Nic. Jianu, acesta tată la 4 copii. Causa a fost o exploziune.

Hrana soldaților. Încă din Decembrie anul trecut începură a da soldaților la dejun (dimineața) pe lângă conservele de rântăș și de mazere, conserve de cafea și de gris. După rapoartele sosite dela diferitele regimente, feciorii mănâncă bucuros cafeaua de conserve, mai bucuros decât celelalte conserve. De aceea li-se va da de aici înainte de două-ori pe săptămână cafea de conserve (prețul ei e socotit în 2½ bani de fecior), și mai târziu poate și mai de multe-ori.

Un sat nimicic. Ultimele zăpezi și ploii au cauzat, îndeosebi în Italia, multe catastrofe. Apele au subsăpat pe alocurea părți întregi de hotare. Mai mult a suferit satul Vaglio de lângă Modena. Încă din 21 Martie n. s'au desfășurat două lavine de pământ, lungi de 400 și 800 m. și în curând începură satul întreg, cu case, biserică, lunci și agri să se miște înspre riul Scoltena. Toate casele s'au surpat și bieții locuitori abia au avut timp să-și scape vitele. Cimitierul a fost ridicat de apele de sub el la o înălțime de 8 metri, mormintele s'au deschis și oase și cadavre jumătate putrezite au început să plutească pe lacul de 2 chlm. pătrați, ce se formase în locul, unde mai înainte se jucau copiii și plugarul harnic își vedea de munca câmpului. Fericirea alor 900 de locuitori e nimicică, căci acolo nu va mai fi cu puțință întemeierea unui sat.

O biserică a Nazarenilor incendiată. Într-o comună de lângă Oradea mare s'a întâmplat, că fiind întruniți așa numiții pocăiți la slujbă d-zească seara, niște făptuitori necunoscuți închizând ușile bisericei i-au dat foc din toate părțile. Întreg edificiul a luat foc și o mare parte a oamenilor, neputând deschide în grabă ușile, au trebuit să îndure arsuri grozave din partea focului. Se crede, că în mai multe locuri va începe poporul astfel de goane în contra nefericitei secte a Nazarenilor.

Emigrări din Timiș și Torontal. De un timp încoace i-a apucat și pe locuitorii din comitatele Timiș și Torontal dorul sau mai bine zis nevoea de a-și părăsi vatra părintească și a emigra peste țări și peste mări la America. Din Panciova vine știrea, că 16 familii germane și-au vândut tot ce au avut și după sărbătorile Paștilor vor pleca de-a dreptul la Mansfeld în statul Ohio. Drumul până acolo face 253 coroane. Mulți dintre emigranți sunt oameni cărunți, cărora așa se vede scris le-a fost ca la adânci bătrânețe să-și caute norocirea și apoi mormântul în lumea nouă de parte de scumpa patrie, care i-a născut. Ave felix Hungaria! Morituri te salutant.

Graba strică treaba. Englezii prăgătiră încă din anul trecut medalile comemorative, cu cari voiau să împodobească piepturile vitejilor (?) oficeri și soldații englezi din Africa. Ei, dar blăstemații de Buri n'au voit să le facă plăcerea de a se lăsa bătuți și precum se vede n'au nici acum gândul acesta. Și așa le-au trimis îndărăt la fabrică, ca să se șteargă anul de pe ele. Cumințiți încătvă au dat ordin, să nu pună nici anul 1901 pe ele, căci mai știi, poate că nici anul acesta nu se termină războiul, și și dacă se termină, nu se poate încă ști, în al cui favor.

Esamen de jude militar. Ni-se scrie din Viena, că d-nii Dr. Adrian Nedelou, originar din Lugoj și Corneliu Bardosy din Sibiu, ambii practicanți auditori la judecătoria militară de garnisoană din Viena, au depus esamenul de jude militar înaintea tribunalului superior militar din Viena cu succes foarte bun. Gratulăm acestor bravi tineri.

La marină. Pentru meseriașii noștri din ramura ferăritului este deschisă o nouă cale de a-și asigura un viitor fericit. La marina noastră sunt alăturate două școli pentru mecanici: un curs de mașiniști și o școală pentru elevi de mașină. În școala aceasta se primesc băieți, cari se însinuă de bună-voe, cu etatea de 14-16 ani și au terminat 6 ani în școala poporală. După o instrucție de 3 ani se numesc matrozii de mașină sau suboficeri de mașină. La cursul de mașinist, care ține 1½-1 an, se primesc ferari, mecanici, lăcătuși, alamași etc., cari dovedesc la un esamen de primire hărnicia lor. Și acestia es ca matrozii sau suboficerii de mașină. Dacă ne gândim, că după 8-12 ani ajung la lefuri de 2400-4400 cor., nu putem din destul recomanda și Românilor noștri să îmbrățoseze și ocupațiunea aceasta. Rugările pentru curs și pentru prezentarea ca voluntar la marină trebuie adresate la corpul de armată de matrozii ces. și reg. în Pola, cărora trebuie alăturate atestat de botez (17 ani impliniți), adeverință dela pretură sau magistrat, că nu e nici o cauză împedecătoare, învoirea tatălui sau a tutorului și atestatul școlar resp. de învățacol.

Dela postă — timbrarea scrisorilor pentru străinătate. Încă cu 1 Ianuarie 1900 s'au introdus unele schimbări în tariful postal, pe cari însă mare parte a publicului nu le observă și astfel se întâmplă, că d. e. pentru cărți postale trimise în Austria unii plătesc numai 4 bani, în loc de 5 bani, ear' pentru scrisori și cărți postale trimise în străinătate pun numai 20, respective 5 bani. Oficiul postal din loc aduce deci din nou publicului la cunoștință următoarele: 1. Pe o epistolă simplă trimisă în străinătate se pune marcă de 25 bani, ear' carta postală costă 10 bani. 2. Pentru scrisorile trimise în Austria, Bosnia și Herțegovina, Germania, Serbia și Muntenegru se pune marcă de 10 bani, ear' carta postală face 5 bani.

Prin francarea defectuoasă trimițătorii fac de sigur fără voe adresaților desavantajii și neplăceri, căci ceea ce lipsește din porto postal are să restituie adresatul dimpreună cu taxa suplimentară (pedeapsa).

La fondul de 20 bani, pentru acuirea unui local cu hală de vânzare pe seama Reuniunii sodalilor români din Sibiu, au contribuit următorii: Ioan Patachi, învățător (Săcel), dna Paulina Marschall născută Holineck (Sibiu), Panteleon Nastea, paroch, Sofia Nastea n. Scurtu, Cornel, Anastasia, Victoria Nastea (Șinca-nouă), Ioan Scurtu, cassar comitatens; Victoria Scurtu n. Negrea (Făgăraș). George Felea, paroch, Sabina Felea n. Anca (Ciuruleasa), Simeon Dragoman, inv., Maria Dragoman n. Tatu (Cichindeal), Cornel Simu, funcț. la Albina, T. Schmidt, conducătorul Concordiei, Dr. Samuil Vladone, candidat de avocat, Dr. Daniil Henrich, avocat, Vasile Morariu, espres, Salomia Morariu n. Sibiul, Vasile Morariu, sodal pantofar (Sibiu), Vasile Halmaghi, controlor pens., Aurel Halmaghi, măiestru măsar (Racovița), Ioan Paicu, inv. (Agnita), Vasile Lazurcă Lăzăreanu, presid. societ. cantorilor Psaltul (Brașov), ear' Coman Baca, paroch în Poplaca 60 bani, Carl Bisl, comerçant (Sibiu) 40 bani, și Romul Poliș din Sikló 1 cor.

De-ale nazareilor. Din Gero-Oșorheiu ni-se scrie: Zilele trecute s'a înmormântat o reformată trecută la nazareii, care însă pe patul de moarte se reîntoarse la vechea ei credință. Nazareii însă n'au lăsat să o îngroape reformații, ei au luat-o cu sila de au înmormântat-o. Ce ne-a atins mai mult este faptul, că sicriul moartei a fost urmat de un Român de al nostru cu numele Vasiliu Costea al Mocanului și de două nurori ale lui, ear' fiii sei Ioan (Bădica) și Vasiliu (Strimbu) purtau sicriul pe brațele lor identificându-se astfel cu nazarinii. Acest părinte cu doi fii și sei după ce nu i-a succes a îngrî pe preotul nostru înaintea poporenilor și forurilor de sus, a dovedit atîta micime de suflet, încât cu toată familia sa a trecut la nazarinii. Ei nu mai voesc a ști nimic de fosta lor biserică, așa că născându-li-se acestora copii, i-au botezat o Unguroaie nazarineană, care a fost cea mai depravată în comuna noastră. Astfel au ajuns de ocara comunei, dar' au ajuns și la sapă de lemn, căci averea 'si-au prăpădit-o fără cruțare la indemnul nazarinilor, așa d. e. casele lor 'și-le-au dat spre folosință publică nazarinilor.

Însă nu le e destul cu atîta, nu le e destul că s'au nefericit, că s'au aruncat în brațele peirii, ei ei acum caută să atragă și pe alții, cutrierând chiar și comunele din jur, peste tot căutând a atrage pe Români dela biserică cea adevărată, dar' până acum fără nici un succes, și cred tare că alți rătăciți între noi nu se vor afla. De aceea pun la înima consătenilor mei și a tuturor Românilor să grijească a nu-și părăsi legea, să nu-și vîndă sufletul și fericirea vecinică, căci a zis Isus Christos, că nu e păcat mai mare decât a părăsi cineva o credință adevărată, spre a urma una falsă. Deci să murim în legea în care au murit părinții și strămoșii nostri. *Oșorheanul.*

Omor. Pe hotarul comunei Sentioab (Bihor) au fost aflați doi Români omoriți, unul Nuțu Nicoruț din Tisfalău, celalalt Toader Jurca. Veniau sormanii dela oraș cu puțin porumb și cartofi în traistele lor. Unul a fost lovit dintr'odată de moarte, celalalt s'a apărât mult, căci cămașa era tot zdrențe pe el. Se presupune, că Țigani i-ar fi ucis.

Finscul maghiarisărilor din Bănat. Făcînd comentariul asupra raportului Reuniunii pentru lățirea limbii maghiare din Vêrșet, din care se constată decadența rapidă și desperată a maghiarismului în mijlocul Șvabilor din Bănat, ziarul *D. Tgb. für Ungarn* din Timișoara scrie următoarele:

»Avem nădejdea, că se va isprăvi în curînd cu mărirea și viitorul acestei reuniuni de maghiarisare. Căci ne punem întrebarea: dacă această reuniune în decurs de 14 ani dela înființarea ei a pierdut din 410 membri 243, — cât va mai trebui ea să mai existe, pentru a-i perde și pe cei 167, câți i-a mai rămas?»

Noi credem, că nu mai trebuie așa de mult ca până acum.

Și astfel poate va sosi în curînd timpul, când vom intona și acestei reuniuni patriotice cu menirea a »cultiva» și cultivînd a maghiarisa:

— Vecinica ei pomenire!

Petreceri. »Reuniunea română de cîntări din Seliște» invită la concertul se-1 va da Luni, a doua zi de Paști, în 2/15 Aprilie 1901, în sala festivă a școlii. Începutul la 8 ore seara. Prețurile de intrare: Locul I. 1 coroană 60 bani. Locul II. 1 coroană. Loc de stat 60 bani. Loc pe galerie 20 bani. Biletele se pot procura dela dl Dumitru Lăpădat și seara la casă.

— Tinerimea inteligentă din Șeica-mare invită la producțiunea teatrală împreună cu joc, ce se va aranja Luni, în 2/15 Aprilie a. c. (a doua zi de Paști), în sala mare a hotelului din loc. Începutul la 8 ore seara. Prețul de intrare: Locul prim 1 coroană (de familie 2 coroane). Locul al doilea 60 bani. NB. Suprasolviri se primesc cu mulțumită și se vor cuita pe cale ziaristică. Venitul se va destina în favorul școlii.

— »Reuniunea sod, rom. din Sibiu» va aranja în Dumineca Tomii, seara, în sala cea mare dela »Gesellschaftshaus» o producțiune împreună cu teatru, cîntări și joc. Se va reprezenta piesa »Drumul de fer», de V. Alexandri. Producțiunea se dă în favorul fondului creat pentru acuirea unei case cu eventuală hală de vînzare pe seama mese-riașilor români.

— Luni, la 15 Aprilie 1901 st. n. se va aranja în Borgo-Prund petrecere în hotelul de acolo. Începutul la 9 ore seara. Prețul de intrare: de o persoană singuratică 2 coroane, eară de o persoană în familie 1 coroană 40 bani. Venitul curat este destinat în favorul școlii săraci dela școala fundațională.

— Corul vocal bisericesc din Ghiroc, sub conducerea tinerului D. Titus Miu, invită la concertul împreună cu joc ce-l va aranja Luni, la 15 Aprilie n. (a doua zi de Paști), în sala școlii gr.-or. rom. Venitul curat este destinat pentru sporirea fondului ridicării unei cruci înaintea sfintei biserici. Prețul de persoană: Locul I.: 80 bani. II.: 50 bani. Începutul la 8 ore seara.

Programa: Cuvînt de deschidere rostit de dl președinte David Voniga. I. »Mulți ani», cor bărbătesc. — II. »Motto». — III. »Bobocel și Inele», cor bărbătesc. — IV. »Cojocul Blăstemat», poezie declamată de C. N. Gherban, plugar. — V. »Noua Călugăriță», cor bărbătesc. — VI. »Suspînul Bețivului», cor bărbătesc. — VII. »Floarea lui Petac», poezie declamată de C. J. Cintă. — VIII. »Taci Bărbate», cor bărbătesc. — IX. »Moțul la drum», cu solo, cor bărbătesc. — »Trei doctori», comedie într'un act. — În paușă se vor juca jocurile naționale »Călușerul» și »Bătuta».

Unde au ajuns Maghiarii? Nimic nu se întîmplă în Ungaria din partea majorității maghiare, a catolicilor, fără ca să nu fie batjocorit și persiflat de presa jidană. Astfel zilele trecute tinerul conte Zichy János a ținut în cercul catolic din Budapesta o vorbire, în care a accentuat necesitatea reorganizării societății catolice din Ungaria. O idee de altfel foarte sănătoasă și îndreptățită, mai ales astăzi, când demoralizarea crește pe zi ce merge, luînd proporțiuni înspăimîntătoare. Și ce se vezi? Într'eașă presa jidană, dar' în special Evreii dela »Budapesti Napló» tăbăresc asupra contelui Zichy, spunîndu-i cu un cinism revoltător, că în Ungaria — nici nu există vre-o societate catolică, deci n'are ce organiza! La loc de frunte își bate joc foaia evreiască de catolicii maghiari, făcîndu-i ultramontani, reacționari etc., pentru-că vorbesc de catolicism! — E tristă soarta, la care au ajuns Ungurii în țeara lor, în urma omnipotenței evreești, dar' își merită soarta. Cine se aliază cu liftele jidane, su-poarte și batjocura lor.

Prima medalie pentru Regina României. Guvernul francez a conferit Reginei Elisabeta a României primul esemplar al medaliei de aur dela esopșițe.

Bani pentru Buri. Comitetul pentru ajutorarea Burilor constituit în Amsterdam, a înmanat președintelui republicii transvaalice un check de 2½ milioane franci, adunați prin contribuiri publice.

Moșie românească. Moșia din Cârțișoara (comitatul Făgăraș) a contelui Teleki Samu, compusă din aproape 300 jugere pămînt, 30 locuri de casă și o moară cu 3 petri a fost cumpărată cu 34.000 fl. de către 46 țărani de acolo. Oamenii au fost ajutați la această cumpărare de un institut de bani de al nostru și încîtva și de bunăvoința fostului arîndaș de acolo — Ungur de altminteri — cărora trebuie să le mulțumească, că au putut face relativ ușor țîrgul, la care s'au îmbulzit și alții, îndeosebi și erarul.

Greșeala unui preot. Din Valea-Jiului ni-se scrie, că tinerul preot din Bărbătenii-superiori, Ioan Pepenar, uitîndu-și de bună-seamă pentru un moment de chemarea sa creștinească și românească, a procurat chiar vinul trebuincios la Sfintele Paști pentru cuminecătura dela un negustor evreu. — Rău destul, oă tocmai un preot dă astfel de exemple poporenilor sei.

Ucis în ziua mare. După o datină a romano-catolicilor, Ungurii din Feneșul-săsesc merg a 2-zi de Paști la Cluj de se mărturisesc. Tot asemenea au făcut și în est-an, dar' s'a întîmplat o nenorocire mare. Venind cam pe la 2 ore p. m. către casă, pe drumul dintre Cluj și Feneș, Ungurul Kovács Gyuri fu împușcat prin spate eșindu-i glonțul în gât, de către un ziler neamț din Cluj. Neamțul avea mînie mare pe Ungur de mai nainte și acum pîndindu-l i-a eșit înainte cu femeie cu tot, ca să-l măcelărească. Ungurul a murit momentan, ear' Neamțul s'a dus și 'și-a însinuat de bunăvoe fapta. Omul nici-odată nu știe pe ce pornește de-acasă. »Chimu».

Defraudări. Zilnic putem înregistra din foile maghiare defraudări mar și mici din partea funcționarilor unguri. Iată încă 2 casuri:

Babits Dénes, funcționarul dela poșta din Becicherecul-mare a fugit cu mai multe mii de florini dimpreună cu o frumoasă damă.

Könczey Iozsef, conducător la cassa de păstrare din Oradea-mare, a pungașit 3000 florini. Le dăm ca tot atâtea dovezi de »cinste patriotică».

»Romana», ăntăiul dans român social. Explicarea celor cinci figuri și modul cum se poate învăța fără instructor de dans. Această broșură constituie numărul 1 din »Călăuza dansurilor naționale». Prețul 30 bani. De vînzare la librării și la editor: Nic. Jugănar, Lugoș (strada Andreiu nr. 11)

Moartea voivodului Țiganilor englezi. În zilele trecute a murit la Birmingham *Esau Smith*, mai marele Țiganilor din Anglia. Venerabilul bătrîn era de 94 ani. Îl jelesc vîduva sa, 5 feciori, 7 fete și 200 de nepoți. El avea mare autoritate înaintea Țiganilor englezi, cari pe el îl recunoșteau de supremul for judecătoresc. Supușii lui au vîrsat la înmormîntare șiroaie de lacrimi, suspine și vaete asurzitoare au scos din piepturile lor.

Tuturor le este cunoscut, că semințele de economie și de grădini ale lui Mauthner produc de trei-ori mai mult ca alte semințe. Escelente sînt îndeosebi semințele de napi împregnate cu marca firmei »Sternmark» și sînt a se deosebi de altele contrafăcute. Se pot cumpăra dela firma Mauthner în Budapesta.

Împărțire de pădureți. Ieri la 9 Aprilie n. c. s'au împărțit prin comitetul central al »Reuniunii române de

agricultură din comitatul Sibiu în total 5800 pădureți meri, 4200 peri și mai multe sute gutui. Pădureții s'au distribuit în părți de câte 50—800 bucăți pentru școala de pomi și pentru particulari din Ilimbav, Marpod, Cacova, Slimnic, Poiana, Sadu, Veștem, Seliște, Sebeșul-superior, Apoldul-român, Șura-mică, Săcel, Cristian, Tilișca, Nucet etc. etc. Cum reuniunea mai dispune de un număr considerabil de pădureți meri, peri, gutui, pruni (de Bistrița și Myrabo), perșeci și cireși — comitetul central pune în vedere, că doritorii de a fi împărțiți pot lua în primire ori-câți pădureți vor dori în fiecare zi dela orele 11—12 a. m. dela locuința presidentului reuniunii, dl Dem. Comșa (strada Crucii nr. 7).

Dela producțiunile noastre. Cu ocaziunea hramului sf. bisericii Sfântul M. Teodor Tiron ca și în anii trecuți, așa și de astă-dată »Reuniunea de cetire și cântări« din comuna Coștei, a dat un concert cu un program variat și bine întocmit. Atâta mulțime a fost, încât de mult nu s'a văzut, prin ce s'a dovedit, că și poporul începe a pune mai mare pond pe lucruri de acestea. Cântările au decurs în cea mai mare ordine și precisiune, spre lauda conducătorului și coriștilor și spre bucuria și mulțumirea ascultătorilor. În cântarea din urmă a eselat tenoristul Ilie Ureche. După cântări a urmat teatru »Un leu și un zlot«, de D. R. Rosseti. Aici diletanții 'și-au jucat rolurile fiecare foarte bine. După teatru a urmat monologul »Ioan Păpușarul«, de V. Alexandri, jucat cât s'a putut mai comic de dl Ilie Ureche, deși acest monolog nu era pus în program. Petrecerea urmată după cântări și teatru a decurs în cea mai perfectă ordine. Suma încasată la acest concert a fost 147 cor. și 60 bani, ear' spesele au fost de 31 cor. *Oaspel.*

Concursuri bisericești școlare. *Archi-dieceza gr.-or.* din Sibiu. Parochia clasa II. din Săoărămb, protopresb. Devei. Emol: Cuartir liber, 1020 coroane din cassa bisericeii, venite accidentale, ajut. dela stat. Terminul 6 Maiu n.

Diecesa gr.-or. Arad. Parochiile din Mehala, protopresb. Timișoarei. Terminul 14 Aprilie v. — Parochia cl. III. din Dușești, protopresb. Boiușului. Termin 23 Aprilie v.

Știri din piață *Făgăraș.* Grâu, hl., 10—10.50 cor., sêcară 8—8.20 cor., orz 6—7 cor., ovês 4.50—5 cor., cucuruz 7—8 cor., cartofi 2.20—2.50 cor., mazêre 10—16

cor., fasole 9—10 cor. Ouê 6 bucăți 20 bani.

Mediaș. Grâu, hl., 9.40—10 cor., sêcară 8—9 cor., orz 7—8 cor., ovês 5—5.50 cor., cucuruz 7—7.20 cor. Ouê 12 bucăți 40 bani.

Oradea-mare. Grâu, maja metr., 13.80—14.40 cor., sêcară 13—13.50 cor., orz 11.60—12 cor., ovês 12.40—13 cor., cucuruz 10.20—10.80 cor.

Posta redacției în numărul viitor.

Pentru redacție și editură responsabil: Andreu Baltes. Proprietar: Pentru »Tipografia«, societate pe actiuni: Ioan Marshall

Am onoarea a oferi P. T. public cele mai bune și mai ieftine cumpene de balausare, de sistem decimalic și cântare, precum și diferite unelte, indeosebi cuțitașe de gilău de mașini, cuți pentru măcelari și unelte de oțel pentru pantofari ș. a.

Mai departe produc escelente

cumpene de vite și de alte poveri

cu poduri în ori-ce mărime.

Monopolul acestor cumpene

l-am predat prin contract reuniunii cercuale de agricultură din Sibiu și rog pe stimații domni să binevoiască a se adresa de-adreptul acelei reuniuni, care oferă un rabat comunelor și reuniunilor comunale de agricultură.

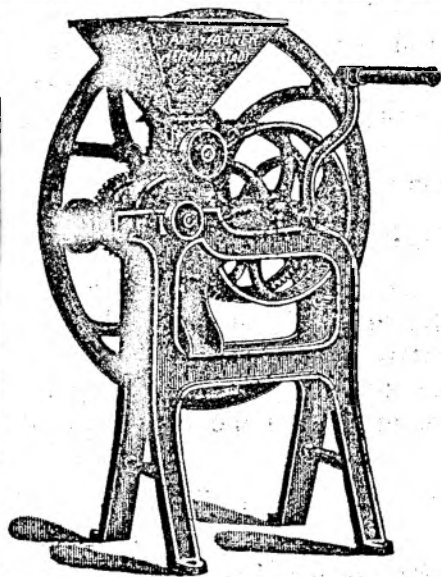
R paraturi și schimbări la cumpene se esecută prompt și ieftin.

Scrisori de recunoștință și certificate sânt la dispoziția onoratului public.

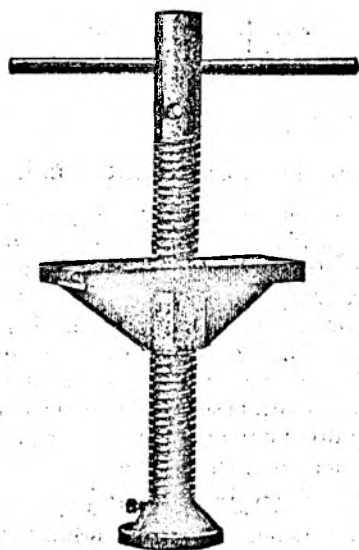
Lista prețurilor se trimite gratis și franco.

[24] 2—5

Victor Hess, Sibiu.

Moară de zdrobit.

Fuz pentru piua de uleu.

Cele mai bune și mai escelente
mori de zdrobit
simburi de bostani, in, mac, etc.

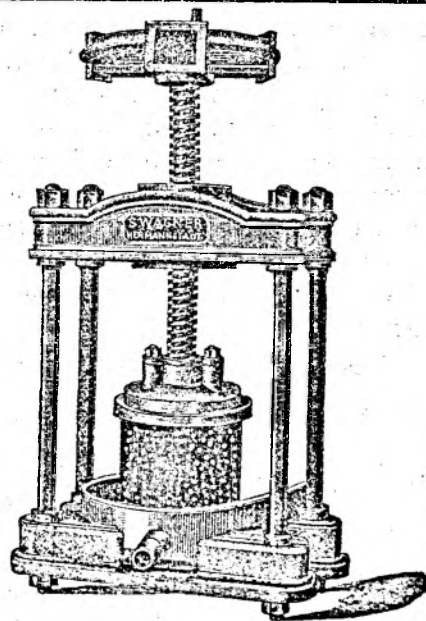
precum și [20] 6—6

piuă de uleiu

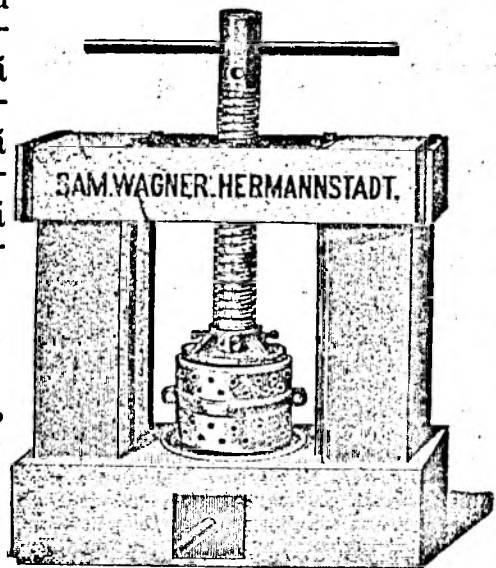
de construcția cea mai solidă din fer sau lemn, apoi fuse singurate pentru piuă de uleiu și alte recuise pentru producerea de uleiu de masă liferează cu prețurile cele mai ieftine și pe lângă cele mai avantajoase condițiuni de plată

Sam. Wagner,

prima turnătorie de fer, Sibiu,
fabrică de mașini și unelte agricole,
atelier de mori și prăvălie de fer,
Sibiu, Plața de fân nr. 1.

Piua de uleiu, întregă din fer.

Piua de uleiu, întregă din lemn.

O mașină de vapori

de 6 puteri de cai pentru treerat, **se vinde** cu preț moderat. Informațiuni mai deaproape le poate da dl Karl F. Wachsmann, fabricant de mașini în Sibiu. [30] 1-2

Declarație.

Eu Ioan Severin, din Rășinari, declar, că ori-cine va mai da dela datul acestui anunț ceva femeii mele Stana, născ. Ioan Giureuleț, fie pe datorie, fie într'alt fel, fie beaturi spirtuoase, fie altceva, nu se poate aștepta la nici o plată. De asemenea voiu urmări pe cale legală pe toți cei-ce vor primi dela ea obiecte sau bani. [26] 2-2

De vânzare.

Doritorii cari voesc a cumpăra un **tăureniu** de 2 ani, de rassa Pinzgau, bine dezvoltat și frumos, premiat de comisiunea veterinară a com. Sibiu cu certificat de laudă, să se adreseze subscrisului.

Ioan Orosz,
paroch în Sadu.

[29] 1-2

Casă de vânzare.

În **Orăștie** este de vânzare, din cauza mutării, pe lângă condițiuni ușoare (capitalul necesar 850 fl), în strada cea mai umblată o **casă**, care are licența de trafic și beuturi, constătătoare din 3 odăi, bucătărie, cămară și localitate pentru cârcimărit, numeroase edificii economice, curte mare, grădină mare de pomi etc. [27] 2-2

Adresa o spune administrația.

Descrierea Ardealului.

Cine voeste să cunoască frumoasa țară a Ardealului, și cu deosebire Munții-Apuseni, patria lui Horia și Iancu, să citească scrierile lui Silvestru Moldovan anume:

Țeara-Noastră,
descrierea părților sudice ale Transilvaniei și Valea-Murășului, apoi
Zarandul și Munții-Apuseni.

Cu 2 ilustrațiuni și o schiță.

Descrierile sunt făcute în fol de călătorie, cu datinele și porturile Românilor și cu multe legende despre dealuri, cetăți, izvoare ș. a.

Fiecare carte costă 2 cor. (și 10 bani porto), în România 3 lei.

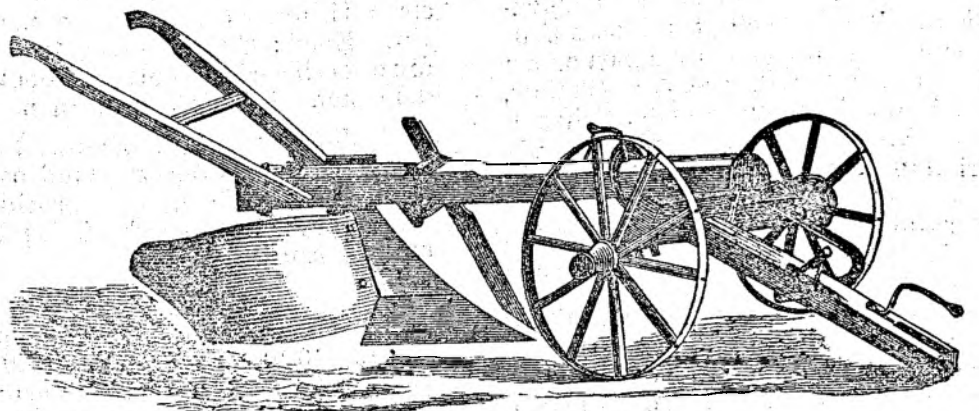
Toate zărele noastre au apreciat în cuvinte elogiase aceste descrieri, unicele ce le avem despre Transilvania în limba română:

„Liga română”, scrie între altele:

„Până astăzi n'a existat în limba română o descriere a acestor regiuni atât de interesante din mai multe puncte de vedere. Dl Silvestru Moldovan a răspuns deci prin această publicație unei trebuințe ce într'adevăr se simțea la noi. Sperăm, că publicul cetitor va face acestei scrieri primirea amabilă pe care o merită.”

Comande se pot face la

Librăria W. Krafft.

Andrei Török,

fabrică de mașini agricole și institut de instalațiuni de mori; reprezentanță generală a fabricii de motori cu gaz Langen & Wolf din Viena,

Sibiu — Poarta-Cisnădiei,

recomandă pentru sezonul de primăvară cele mai apreciate și pretutindenea recunoscute pluguri de întors, pluguri cu o față, pluguri „universal” (sistem Sach), mai departe mașini de sămănat pentru cucuruz și napi, pluguri de săpat, pluguri de mână ordinare grape de fer ș. a. ș. a.

Toate cele de calitate cea mai bună și cu garanție se vând cu prețurile cele mai ieftine pe lângă condițiunile cele mai avantajoase de platit.

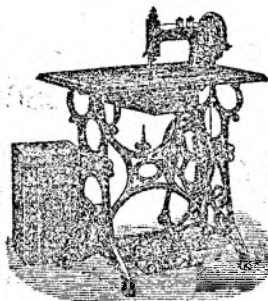
[11] 5-

Cataloage ilustrate gratis și franco.

Gustav Dürr,

mechanic.

Magazin de mașini de cusut și de velocipede,
Sibiu. Piața-mare nr. 19.

Recomandă depositul seu mare și bine asortat cu toate felurile de mașini de cusut mai renumite din fabrici străine și indigene pe lângă un preț foarte moderat.

Ca specialități se recomandă mașinile de cusut:

Seidel & Naumann, G. M. Pfaff.

Toate acareturile mașinilor de cusut de ori-ce fel precum ace, curele, oleiuri fine și altele se află întotdeauna în depositul meu. Reparaturile la mașinile de cusut de ori-ce fel sunt executate prompt, ieftin și conștientios cu garanție. Pentru fiecare mașină nouă de cusut cumpărată dela mine dau 5 ani garanție.

[10] 6-10

Liste de prețuri se trimit la cerere gratis și franco.

Fluidul regenerător pentru cai

[31] 13-15

al lui Kwizda.

Prețul cor. 2.80. — Ces. și reg. priv. apă de spălat pentru cai.

De 40 ani deja în folosință în *grajdurile Curții*, în *grajdurile mai mari militare și civile*, pentru *întărire*, pentru *potențarea forțelor înainte și după strapășe mari*, la *scrinituri*, la *înfeperirea vinelor* etc., dă cailor forță de a suporta cel mai greu training — Veritabil numai cu marca de mai sus, se capătă în toate farmaciile și droguerile din Austro-Ungaria.

Deposit principal la

Ioan Francisc Kwizda,

ces. și reg. austr.-ung., reg. rom. și prinț. bulg. furnisor de curte.

Farmacist în Korneuburg lângă Viena.